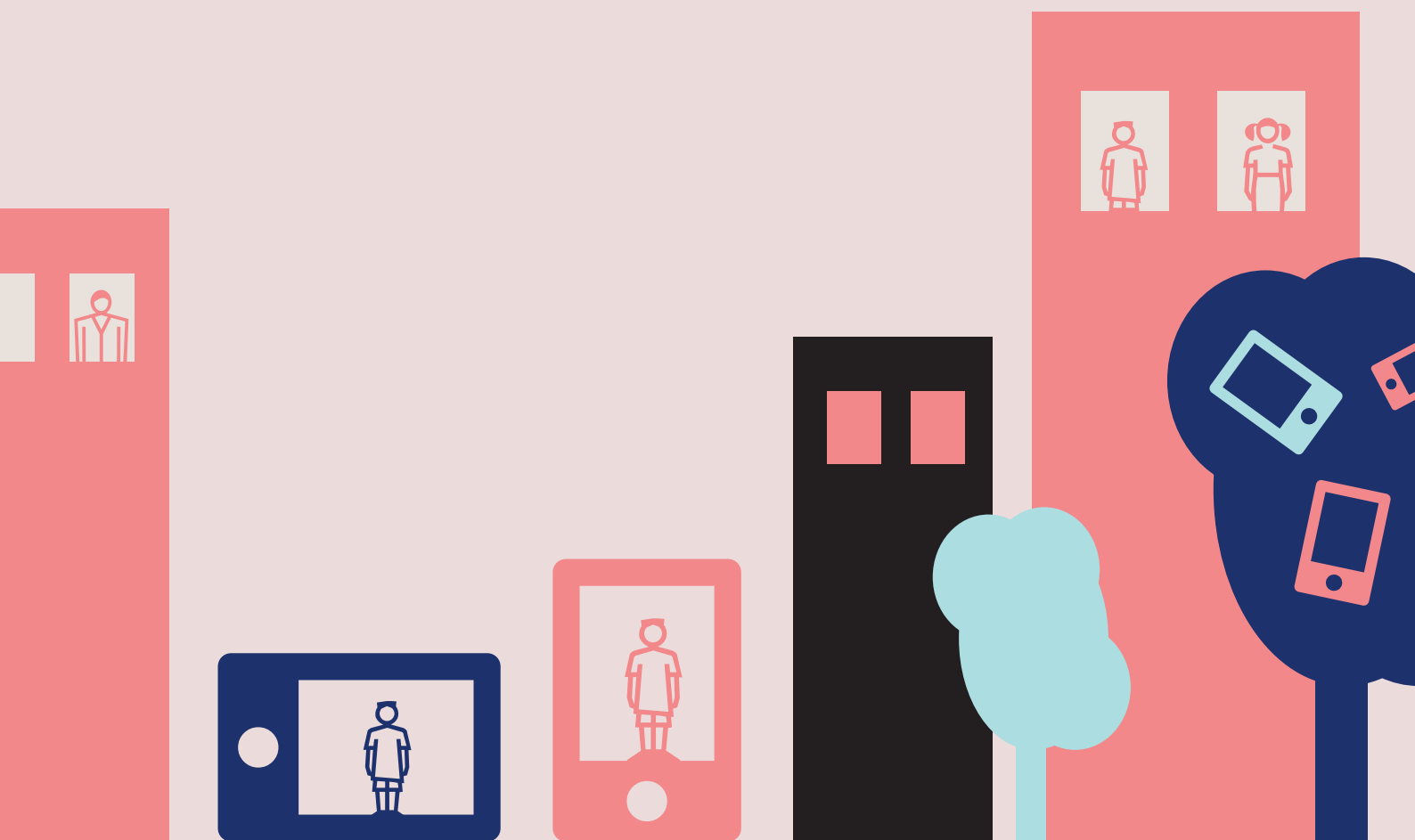

”Internet ei ole mörkö, vaan mahdollisuus”

– Internetin käyttö kunnallisessa nuorisotyössä 2015

“Internet ei ole mörkö, vaan mahdollisuus”

– Internetin käyttö kunnallisessa nuorisotyössä 2015

Helmi Linkosalo

Kansi ja taitto: Sofia Wilkman

Raportti on julkaistu Creative Commons Nimeä 4.0 (CC BY 4.0) -lisenssillä

ISBN 978-951-9245-30-0

Verke

www.verke.org

info@verke.org

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

Sisällys:

Tiivistelmä	4
Infograafi	5
Esipuhe	6
1. Kyselyn toteuttaminen ja taustamuuttajat	8
2. Internetiä käytetään eniten tiedottamiseen ja yhteydenpitoon	9
3. Mobiililaitteet mahdollistavat pikaviestipalveluiden hyödyntämisen	14
4. Tavoitteiden asettaminen internetin käytölle on melko harvinaista	18
5. ”Minulla on henkilökohtaisesti kiinnostus käyttää nettiä nuorisotyön välineenä.”	20
6. Asenteet netin käyttöä kohtaan ovat myönteisiä, osaamisessa koetaan parantamisen varaa	24
7. Onko internetin käyttö nuorisotyössä sukupolvikysymys?	29
8. Yhteenveto	31
Lähteet	33
Liitteet	34

Tiivistelmä

Kyselyn otos koostuu 915 nuorisotyöntekijästä, joista 94 % (864 vastaajaa) käyttää nettiä nuorisotyöhön. Internetin käyttöä nuorisotyössä pidetään tärkeänä ja suhtautuminen siihen on myönteistä.

Nettiä nuorisotyössä käytäviltä vastaajilta (n=864) kysyttiin tarkemmin siitä, miten he käyttävät internetiä nuorten parissa tehtävässä työssä. Vastausten mukaan nettiä käytetään eniten tiedottamiseen (98 %) ja yhteydenpitoon nuorten kanssa (99 %). Pelaamiseen internetiä käytetään melko vähän (38 %), vaikka asenteet pelaamista kohtaan ovat muuttuneet myönteisemmiksi verrattuna vastaavaan, vuonna 2013 toteutettuun kyselyyn.

Nettipalveluista suosituin on Facebook, jota käyttää viikoittain nuorisotyöhön lähes 90 % vastaajista. Vastaavasti sähköpostia käyttää viikoittain 86 % vastaajista. Myös pikaviestipalveluita käytetään nuorisotyössä melko paljon: Facebook Messengeria käyttää viikoittain 64 % ja WhatsAppia 47 % vastaajista.

Vuonna 2013 saatuihin tuloksiin verrattuna verkkovälineet ja erityisesti mobiililaitteet ovat yleistyneet nuorisotyöntekijöiden käytössä huomattavasti. Nyt yli 70 prosentilla kaikista vastaajista (n=915) on työkäytössään älypuhelin, kun vuonna 2013 älypuhelin oli vain alle 20 %:n käytettävissä.

Nuorisotyöntekijät arvioivat oman osaamisensa melko heikoksi liittyen internetin nuorisotyölliseen hyödyntämiseen. Vuorovaikutukseen, kasvatukseen ja neuvontaan liittyvä osaaminen koetaan muuta internetin käyttöön liittyvää osaamista paremmaksi. Sen sijaan teknologiaan liittyvä tietotaito ja teknologian nuorisotyölliseen hyödyntämiseen liittyvä osaaminen koetaan kaikkein heikoimmaksi.

Nuoremmat vastaajat käyttävät nettiä nuorisotyössä enemmän kuin vanhemmat ikäryhmät. He myös kokevat internetin käyttöön liittyvän osaamisensa paremmaksi vanhempiin vastaajiin verrattuna. Erityisesti vanhimpien ikäryhmien asenteet internetin nuorisotyöllistä käyttöä kohtaan ovat kuitenkin muuttuneet myönteisemmiksi parissa vuodessa.

Internetin nuorisotyölliselle käytölle asetetaan tavoitteita melko harvoin. Alle kolmasosa (29 %) työntekijäasemassa olevista vastaajista (n=798) kertoo asettaneensa tavoitteita internetin nuorisotyölliselle käytölle esimiehensä tai työyhteisönsä kanssa. Tavoitteiden toteutumisen seurannan keinot eivät ole kaikissa organisaatioissa nuorisotyöntekijöiden tiedossa. Noin puolet kaikista nettiä työssään käyttävistä vastaajista kokee, että heidän työssään on netin käyttöä hankaloittavia tekijöitä. Heistä noin kolmasosan mielestä netin nuorisotyölliseen käyttöön liittyvien tavoitteiden puuttuminen vaikeuttaa internetin hyödyntämistä nuorisotyössä. Muita netin käyttöä vaikeuttavia tekijöitä ovat muun muassa välineistön ja työajan puute sekä oman osaamisen riittämättömyys. Sen sijaan netin käyttöä edistää nuorisotyöntekijöiden mukaan parhaiten oma motivaatio internetin nuorisotyöllistä käyttöä sekä ylipäänsä nuorisotyötä kohtaan. Yli 90 % nettiä työssään käyttävistä vastaajista on sitä mieltä, että merkittävin internetin nuorisotyöllistä käyttöä edistävä tekijä on kokemus siitä, että internet on keskeinen osa nuorten elämää.

INTERNETIN KÄYTTÖ NUORISOTYÖSSÄ

Kuntakysely 2015

1 Vastaajien määrä

915

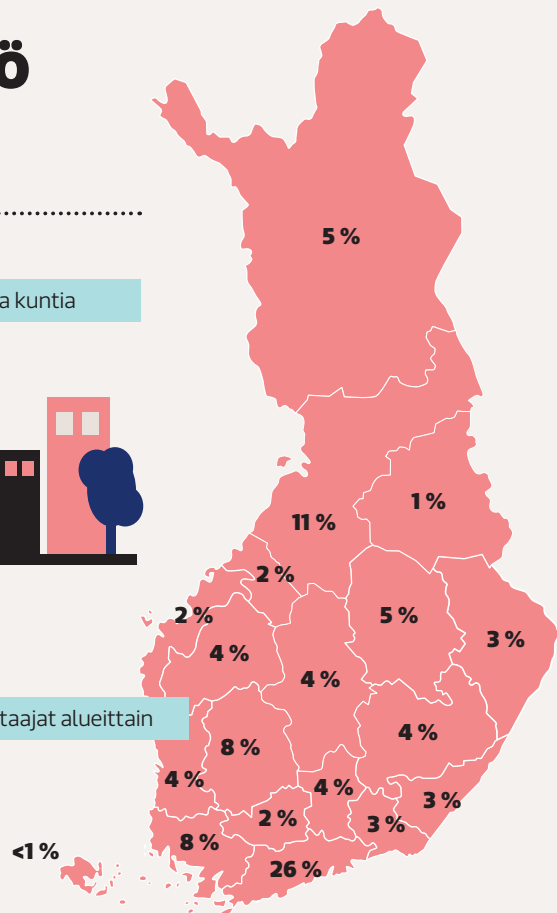
2 Vastanneita kuntia

232
317

4 Netin käyttö nuorisotyössä

94%

3 Vastajat alueittain

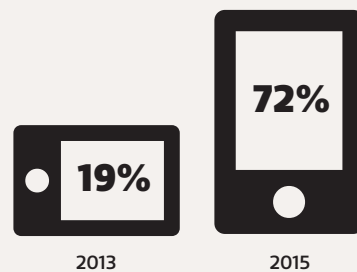

5 Mihin nettiä käytetään?

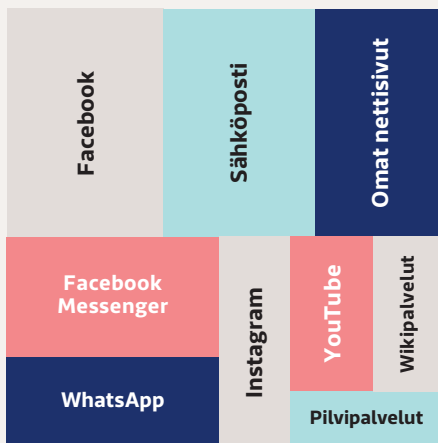
Yhteydenpito nuoriin
Tiedottaminen
 Neuvonta ja ohjaus
 Nuorten toiminnan tukeminen
 Vaikuttamistoiminta
 Mediakasvatus
 Ryhmätoiminta
 Pelaaminen

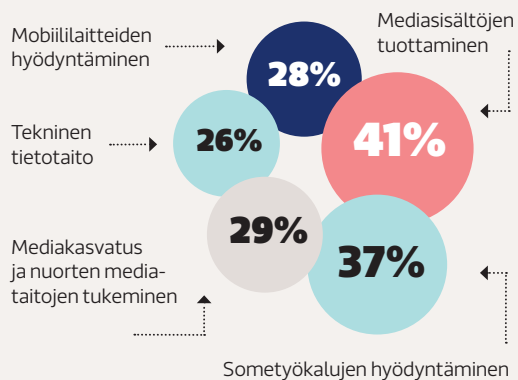
6 Älypuhelin työkäytössä

8 Käytetyimmät palvelut

7 Oman osaamisen kehittäminen TOP 5

Esipuhe

"Koen että internetin välityksellä nuorisotyöllä voidaan tavoittaa suurempia, laajempia asiakasmääriä sekä suurempia sisältökokonaisuuksia. Nuorten harrastaminen on siirtymässä suuntaan jossa sitä ei voida enää irrottaa internetin käytöstä. Olen omassa työssäni kokenut että internet on osa uutta nuorisotyön arkea, sillä se on osa nuorten arkea."

Yllä olevassa kyselyvastauksessa kuvaillaan hyvin sitä, miten digitaalisesta mediasta on tullut nuorille keskeinen toiminta- ja kasvuympäristö. Nuorille verkko- ja reaali maailma eivät muodosta erillisiä tiloja, vaan ne lomittuvat luontevasti. Verkossa harrastetaan ja tehdään asioita: pelataan, blogataan, tavataan kavereita, luodaan uusia sosiaalisia suhteita, tuodaan esille omaa identiteettiä sekä vaihdetaan mielipiteitä. Mobiiliteknologinen kehitys on hälventänyt verkko- ja reaali maailman rajapintaa entisestään, kun verkko on koko ajan läsnä ja saatavilla.

Verke toteutti keväällä 2013 ensimmäisen kerran kuntien nuorisotyöntekijöille suunnatun kyselyn, jossa selvitettiin internetin käyttöä nuorisotyössä. Kyselyyn saatiin tuolloin 872 vastausta yhteensä 249 kunnasta. Vuoden 2013 kyselyn tulokset ovat toimineet viimeisten kahden vuoden ajan tärkeänä tietopohjana verkkonuorisotyön yleiselle kehittämiselle sekä Verken toiminnan painopisteiden asettamiselle. Olemme hyödyntäneet tulosten piirtämää kuvaa digitaalisen median käytöstä kunnallisessa nuorisotyössä muun muassa nuorisotyöntekijöille suunnattujen koulutusten ja julkaisujen suunnittelussa sekä erilaisten kehittämishankkeiden pohjustamisessa. Myös eri puolilla Suomea tapahtunut käytännön kehittämistyö on monin tavoin nojannut kyselyn tuloksiin.

Teknologia on kehittynyt ja nuorten verkonkäyttö muuttunut paljon kahdessa vuodessa. Halusimme nyt selvittää, näkyykö tämä muutos kuntien nuorisotyöntekijöiden osaamisessa, kehittymistarpeissa ja asenteissa sekä heidän käytössään olevassa välineistössä. Tässä raportissa käsiteltävään, keväällä 2015 toteutettuun, kyselyyn saatiin vastauksia jopa edellistä kyselyä enemmän: 915 kappaletta yhteensä 232 kunnasta. Vastauksista oli ilahduttavaa huomata, että internetin ja digitaalisen median mahdollisuuksien hyödyntäminen koetaan entistä tärkeämpänä. Myös mobiiliteknologia on otettu aiempaa paremmin nuorisotyölliseen käyttöön.

Edellisen kyselyn tavoin myös nyt toteutetun kyselyn tuloksia tullaan hyödyntämään monissa yhteyksissä. Tulokset pääsevät käyttöön esimerkiksi Screenagers International -tutkimushankkeessa, jossa karotetaan digitaalisen median nuorisotyöllistä käyttöä viidessä eri maassa. Osana hanketta Verke tuottaa syksyn 2015 aikana kansallisen raportin, johon kootaan tämän kyselyn vastausten lisäksi laadullista tietoa kuntien nuorisotyöntekijöiden digitaalisen median käytöstä ja tulevaisuusvisioista. Hankkeeseen osallistuvien maiden kokoamien tulosten pohjalta on tarkoitus rakentaa yleiseurooppalaisia suuntaviivoja digitaalisen median nuorisotyölliselle käytölle.

Toivottavasti kyselyn aineisto pääsee hyötykäyttöön myös opinnäytetöissä, sillä aineistossa riittäisi analysoitavaa useammastakin eri näkökulmasta. Erityisen toivottavaa olisi, että joku ehtisi paneutua ajan kanssa avoimiin vastauksiin, joita on yhteen koottuna yli 100 sivua. Vuoden 2013 aineistoa on hyödynnetty kolmessa pro gradussa, jotka ovat tarjonneet erittäin tervetullutta ja syventävää tietoa nuorisotyöntekijöiden

digitaalisen median käytöstä. Aineiston ja konsultointiapua saa Verkestä pyytämällä, ja niin valmistuneisiin kuin tekeillä oleviin opinnäytetöihin voi tutustua osoitteessa www.verke.org/verke/oppilaitosyhteisty.

Käsillä olevan raportin toteuttamiseen on osallistunut Verken koko henkilökunta. Raportin on koornut Helmi Linkosalo ja kyselylomakkeen laatimisesta vastasi Heikki Lauha, joka toimi myös ohjaajana raportin työstämisvaiheessa. Kyselylomaketta ja raporttia ovat niiden eri työvaiheissa kommentoineet Suvi Tuominen, Pasi Tuominen, Mimmi Mäkinen ja Marcus Lundqvist.

Haluamme vielä kiittää lämpimästi seuraavia henkilöitä kyselyrunгон laatimiseen osallistumisesta ja hyvistä kommentteista: Päivi Timonen (Humanistinen ammattikorkeakoulu), Jaana Fedotoff ja Mika Pietilä (Koordinaatti – Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus), Rauna Rahja (Mediakasvatusseura) ja Anu Gretschel (Nuorisotutkimusverkosto). Lisäksi suuri kiitos jokaiselle kyselyyn vastanneelle nuorisotyön ammattilaiselle omien kokemusten jakamisesta ja arvokkaista näkemyksistä. Tästä on hyvä jatkaa kehittämistyötä!

1. Kyselyn toteuttaminen ja taustamuuttajat

Verke toteutti keväällä 2015 kuntien nuorisotyöntekijöille kyselyn, jossa selvitettiin internetin käyttöä nuorisotyössä. Samantyyppinen kysely toteutettiin myös vuonna 2013 (ks. Hyry 2013). Tässä raportissa vertaillaan vuosien 2013 ja 2015 kyselytuloksia keskenään niiltä osin kuin se nähdään tarkoituksenmukaisena.

Vastaajilta kysyttiin internetin käyttöön liittyviä kysymyksiä koskien muun muassa asenteita, oman osaamisen arviointia ja erilaisten palveluiden käyttöä. Vastausvaihtoehdot olivat pääosin valmiiksi luokiteltuja ja kysymyksistä valtaosa oli monivalintakysymyksiä. Vastaajilla oli useassa kohdassa mahdollisuus täydentää vastaustaan omin sanoin. Kyselyn runko kysymyksenasetteluineen on luettavissa raportin liiteosiossa (liite 1).

Kysely toteutettiin verkkokyselynä Webropol-sovellusta käyttäen. Linkki kyselyyn lähetettiin sähköpostitse noin 3000 nuorisotoimialan työntekijälle, joiden yhteystiedot kerättiin kuntien verkkosivuilta. Kysely oli avoinna 9.4.–26.4.2015 ja siihen sai vastata suomeksi tai ruotsiksi. Vastauksia saatiin 945 kappaletta eri puolilta Suomea yhteensä 232 kunnasta. Kriteerinä otokseen valikoitumiselle oli työskentely nuorten parissa. Otokseen otettiin mukaan 915 kyseisen kriteerin täyttävää vastaajaa.

Taustamuuttujiksi analyysiin valittiin vastaajan ikä ja työskentelykunnan koko. Joitain vastauksia tarkasteltiin myös maakuntakohtaisesti alueellisuuden näkökulmasta. Lisäksi joidenkin vastausten analysoinnissa käytettiin apuna vertailua sen suhteen, mitä nuorisotyön työmuotoja vastaajat ilmoittivat tekevänsä.

Ikämuuttuja luokiteltiin uudelleen alle 30-vuotiaisiin (31 %), 31–40-vuotiaisiin (35 %), 41–50-vuotiaisiin (20 %) ja yli 51-vuotiaisiin (14 %). Työskentelykunnan koko jaettiin kolmeen luokkaan: pienet kunnat (alle 10 000 asukasta), keskisuuret kunnat (10 001–100 000 asukasta) ja suuret kunnat (yli 100 001 asukasta). Pienissä kunnissa työskenteleviä vastaajia on otoksesta 26 %, keskisuurissa kunnissa työskenteleviä 44 % ja suurissa kunnissa työskenteleviä 30 %.

Vastaajista 67 % on naisia, 30 % miehiä ja 3 % ei halunnut määritellä sukupuoltaan. Sukupuolta koskeva taustamuuttuja jätettiin pois analyysistä muun muassa siksi, että ryhmät ovat keskenään liian erikokoiset.

Vastauksia tarkasteltiin yksinkertaisin tilastollisin menetelmin SPSS-ohjelmaa käyttäen. Analyysiin otettiin mukaan vain ne vastausosiot, joissa yhteys muuttujien välillä on tilastollisesti merkitsevä ($\chi^2 < 0.05$). Lisäksi avoimia vastauksia käytettiin sisällönanalyysin keinoin tukemaan tilastollista analyysia. Raportissa esitetyt prosenttiluvut on pyöristetty kokonaisluvuiksi.

2. Internetiä käytetään eniten tiedottamiseen ja yhteydenpitoon

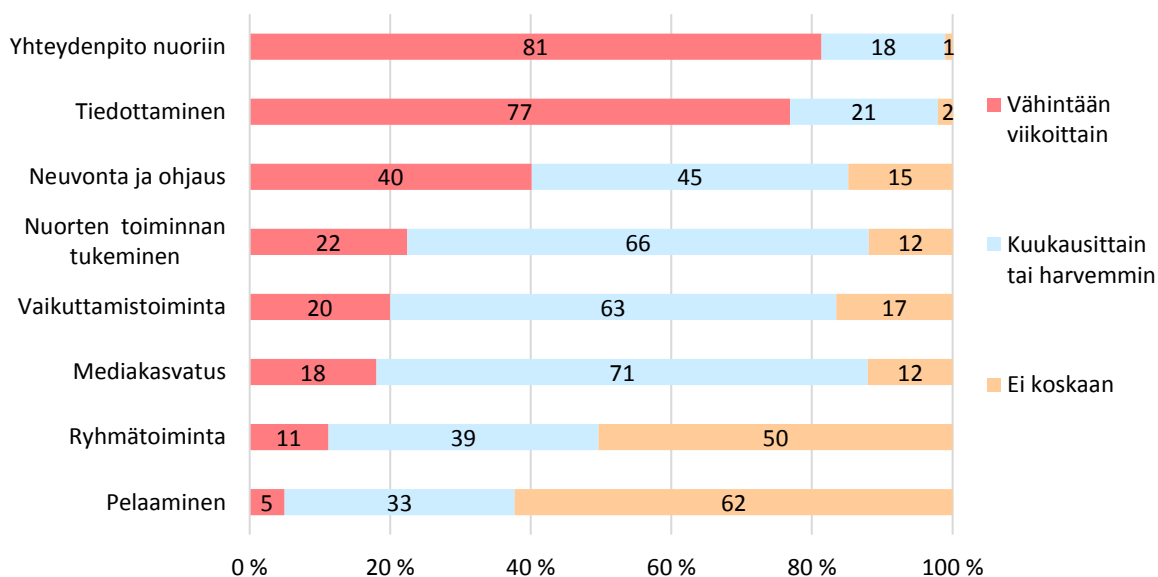
Kuntien nuorisotyöntekijöistä 94 % (=864 vastaajaa) ilmoittaa käyttävänsä internetiä työssään nuorten parissa. Määrä on hieman kasvanut vuodesta 2013, jolloin vastaava osuus oli 92 %.

Yli puolet vastaajista kokee käyttävänsä internetiä työssään sopivasti ja vajaa puolet kokee käyttävänsä sitä liian vähän. Toisin sanoen lähes kukaan vastaajista ei usko käyttävänsä internetiä työssään liikaa. Vastajien iän mukaan tehdyn vertailun perusteella näyttää siltä, että mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin hän käyttää internetiä nuorisotyössä.

Netin avulla nuoret tavoitetaan nopeasti

Internetiä käytetään kunnallisessa nuorisotyössä eniten tiedottamiseen ja yhteydenpitoon nuorten kanssa (ks. kuvio 1). Tiedottamisella tarkoitetaan tässä esimerkiksi oman organisaation toiminnasta tai kunnan nuorisotoimen järjestämistä tapahtumista viestimistä. Kolme neljästä vastaajasta käyttää internetiä tämänkaltaiseen tiedottamiseen työssään vähintään viikoittain. Vastaajista 85 % käyttää nettiä ylipäänsä kunnan nuorisotoimen järjestämästä toiminnasta viestimiseen ja 70 % ilmoittaa jakavansa nuoria koskevaa sisältöä eteenpäin netissä.

Kuvio 1. Internetin käyttö nuorisotyössä (%), n=864

Yhteydenpitoon nuorten kanssa nettiä käyttää vähintään viikoittain yli 80 % vastaajista. Päivittäinen yhteydenpito nuorten kanssa internetin välityksellä on yleistynyt huomattavasti vuodesta 2013. Tuolloin noin neljännes vastaajista ilmoitti pitävänsä nuoriin yhteyttä päivittäin nettiä hyödyntäen, kun taas

vuonna 2015 näin kertoo tekevänsä melkein puolet (45 %) vastaajista. Lähes kaikki vastaajat myös pitävät internetiä tärkeänä sekä tiedottamisen että nuorten kanssa tapahtuvan yhteydenpidon kannalta.

”Internetin kautta nuoret tavoittaa todella nopeasti/helposti. Tiedottaminen on helppoa kun saa tavoitettua suuren joukon nuoria kerralla.”

Avoimista vastauksista päätellen nuorisotyöntekijät pitävät internetin käytön vahvuuksina tiedottamisessa ja yhteydenpidossa sen nopeutta ja tavoitavuutta. Paljon tietoa saadaan levitettyä parilla napin-painalluksella suurelle massalle. Nuoret saavat nopeasti ja kätevästi yhteyden työntekijään ja toisaalta työntekijöiden on helppoa olla yhteydessä nuoriin. Eräs vastaaja esimerkiksi näkee internetin välityksellä toimivien sovellusten hyvänä puolena sen, että saldorajojen ongelmaa ei tule vastaan:

”Näillä kanavilla tavoittaa sellaisenkin nuoren, jolla ei esim. ole saldoa lähettää tavallisia tekstiviestejä ja soittaa.”

Vastausten perusteella pienissä ja keskisuurissa kunnissa käytetään internetiä yhteydenpitoon ja tiedottamiseen hieman useammin kuin suurissa kunnissa (liite 2). Pienissä ja keskisuurissa kunnissa 80 % vastaajista käyttää internetiä tiedottamiseen vähintään viikoittain, kun taas suurissa kunnissa vastaava osuus on 70 % vastaajista. Voi olla, että suurissa kunnissa tiedottaminen on pääasiassa siihen erikoistuneiden työntekijöiden vastuulla, kun taas pienemmissä kunnissa vastuu on jakautunut tasaisemmin työntekijöiden kesken.

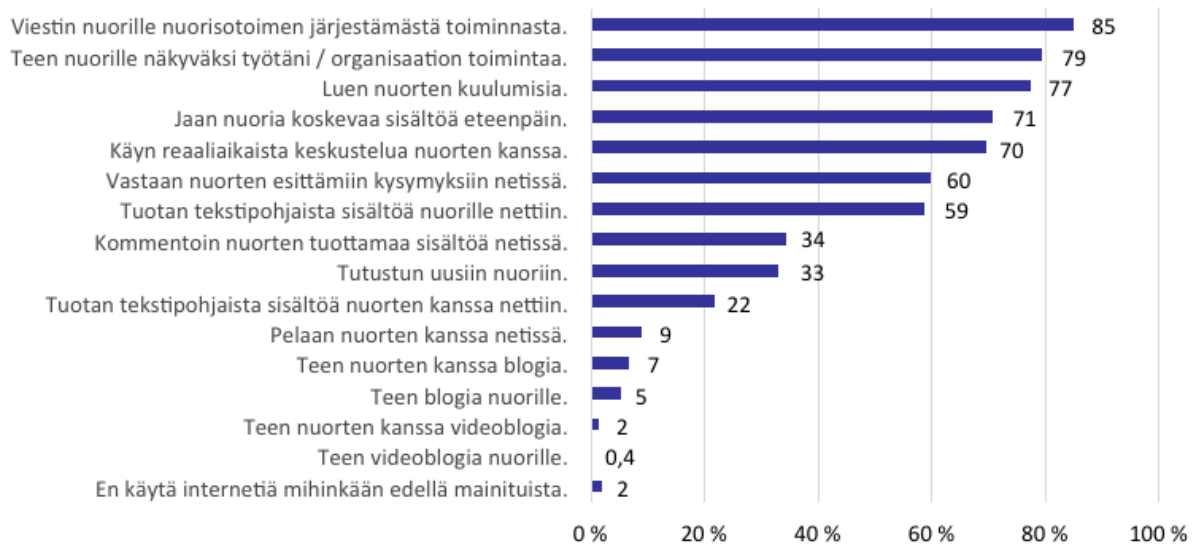
Päivittäistä yhteydenpitoa tarkasteltaessa huomataan, että pienissä ja keskisuurissa kunnissa pidetään internetin välityksellä yhteyttä nuoriin huomattavasti yleisemmin kuin suurissa kunnissa. Yli puolet pienten ja keskisuurten kuntien vastaajista, mutta vain kolmasosa suurten kuntien vastaajista, ilmoittaa pitävänsä yhteyttä nuoriin päivittäin netin välityksellä. Tuloksia vertailtaessa on edelleen otettava huomioon se, miten nuorisotyö on järjestetty eri kunnissa. On esimerkiksi mahdollista, että pienissä kunnissa työntekijöistä suuremman osan päivittäiseen työnkuvaan kuuluu yhteydenpito nuorten kanssa, kun taas suuremmissa kunnissa osa työntekijöistä keskittyy vain sellaisten nuorisotyön muotojen tekemiseen, joissa yhteydenpito netin välityksellä ei ole olennaista. Yhteydenpito nuorten kanssa kuuluu kiinteänä osana esimerkiksi etsivään nuorisotyöhön, jota aineiston mukaan tehdään suhteessa enemmän pienissä ja keskikokoisissa kuin suurissa kunnissa. Etsivää nuorisotyötä tekevistä vastaajista 47 % työskentelee pienissä, 43 % keskisuurissa ja 10 % suurissa kunnissa. Kyselyn tulosten perusteella etsivää nuorisotyötä tekevistä vastaajista noin 70 % pitää yhteyttä nuorten kanssa päivittäin, kun taas esimerkiksi avointa nuorisotyötä tekevistä vastaava osuus on alle 40 %.

Nettiä käytetään nuoria varten ja nuorten kanssa

Tiedottamisen ja yhteydenpidon lisäksi internetiä käytetään kunnallisessa nuorisotyössä muun muassa neuvontaan, sisällöntuotantoon ja ryhmätoimintaan. Internetin nuorisotyöllistä käyttöä selvitettiin kyselyssä sekä yleisten käyttötarkoitusten (ks. kuvio 1) että yksityiskohtaisempien toimintojen osalta.

Neuvontaan ja ohjaukseen internetiä käyttää 85 % vastaajista. Neuvonnalla ja ohjauksella tarkoitetaan tässä esimerkiksi chatin kautta tapahtuvaa yksilö- ja ryhmäkohtaamista tai kysymys- ja vastauspalstan käyttöä. Vastaajista 60 % kertookin vastaavansa nuorten kysymyksiin netissä ja noin 70 % käy reaaliaikaisesti keskustelua netissä nuorten kanssa (ks. kuvio 2). Viikoittain neuvontaan ja ohjaukseen käyttää nettiä kuitenkin vain alle puolet (40 %) vastaajista.

Kuvio 2. Internetin käytön tapoja nuorisotyössä (%), n=864

Nettiin tuotetaan nuorisotyössä monenlaista sisältöä sekä työntekijöiden toimesta että yhdessä nuorten kanssa. Sisällöntuotannolla voi olla erilaisia tavoitteita, esimerkiksi tiedottaminen tai nuorten osallistaminen ja omaehtoiseen toimintaan kannustaminen. Esimerkiksi noin 60 % vastaajista kertoo tuottavansa tekstisisältöä nettiin nuorille, mutta vain noin 20 % kertoo tuottavansa tekstisisältöä nettiin nuorten kanssa. Kyselyssä selvitettiin muun muassa sitä, kuinka suuri osa vastaajista tekee blogia tai videoblogia nuorille, ja toisaalta sitä, kuinka suuri osa tekee blogia tai videoblogia nuorten kanssa. Pieni osa (5 %) vastaajista tekee nuorille blogia ja hieman useampi (7 %) tekee blogia nuorten kanssa. Videoblogeja tekevät vain hyvin harvat.

Kyselyvastausten perusteella sisällön tuottaminen nettiin yhdessä nuorten kanssa on hieman yleisempää suurissa kuin pienissä ja keskisuurissa kunnissa. Suurissa kunnissa työskentelevistä vastaajista yli neljäsosa ilmoittaa tuottavansa tekstipohjaista sisältöä nettiin yhdessä nuorten kanssa, kun taas vastaava osuus pienissä ja keskisuurissa kunnissa on alle viidesosa. Samoin blogin tekeminen yhdessä nuorten kanssa vaikuttaa olevan yleisintä suurissa kunnissa: 13 % suurissa kunnissa työskentelevistä, mutta alle 5 % keskisuurissa tai pienissä kunnissa työskentelevistä vastaajista ilmoittaa tekevänsä blogia yhdessä nuorten kanssa.

Netin käyttö nuorten tuottaman sisällön seuraamiseen on vastaajien keskuudessa vähintään yhtä yleistä kuin sisällön tuottaminen nettiin: yli kolme neljäsosaa vastaajista kertoo lukevansa nuorten kuulumisia netissä ja noin kolmannes kertoo kommentoivansa nuorten tuottamaa sisältöä netissä. Mediakasvatukseen nettiä ilmoittaa käyttävänsä 90 % vastaajista. Lisäksi internetiä käytetään nuorisotyössä melko paljon ryhmätoimintaan. Puolet vastaajista ilmoittaa käyttävänsä nettiä nuorten ryhmätoimintaan vähintään joskus.

”Käytämme sitä ryhmätoimen viestintävälineenä, whatsappissa on ryhmäkeskustelu ja Facebookissa meillä on nuorten kanssa oma ryhmä ja myös toiminnan fanisivut.”

Asenteet digitaalista pelaamista kohtaan ovat parantuneet

”Nuorten kohtaamisessa verkkopelaamisen tuntemus on auttanut saamaan yhteyden sellaiseen nuoreen, johon on muutoin ollut hankalaa saada yhteyttä.”

Kyselyssä selvitettiin sitä, kuinka paljon ja millä tavoin internetiä hyödynnetään nuorisotyöllisessä pelitoiminnassa. Koska kyselyssä ei eritelty kovin tarkasti erilaisten digitaalisten pelien (esim. mobiilipelit, konsolipelit, PC-pelit) käyttöä, ei vastausten perusteella voida kuitenkaan vetää kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä digitaalisten pelien yleisyydestä tai käyttötavoista.

Vaikuttaa siltä, että tietyt digitaalisen pelaamisen muodot ovat melko yleisiä ja asenteet pelaamista kohtaan myönteisiä. Erityisesti konsolipelaaminen on etenkin nuorisotilojen avoimessa toiminnassa yleistä: 57 % kaikista vastaajista ja peräti 80 % avointa nuorisotyötä tekevistä ilmoittaa, että heillä on työkäytössään pelikonsoli. Lisäksi yli 60 % vastaajista on sitä mieltä, että digitaaliset pelit ovat hyvä nuorisotyön väline. Tässä on kuitenkin huomioitava se, että 13 % työntekijöistä ei osaa määritellä kantaansa sen suhteen, ovatko digitaaliset pelit hyvä nuorisotyön väline.

Edellä mainitut tulokset kertovat ylipäänsä digitaalisesta pelaamisesta nuorisotyössä ja asenteista sitä kohtaan, eivät niinkään internetin käytöstä pelitoiminnassa. Sen sijaan internetin käyttöä nuorisotyöllisessä pelitoiminnassa pitää tärkeänä noin 70 % vastaajista. Vuonna 2013 vastaava osuus oli noin 35 %.

Vaikka suhtautuminen digitaalisten pelien käyttöön nuorisotyössä on muuttunut myönteisemmäksi, eivät nuorisotyöntekijät vaikuta hyödyntävän internetin mahdollisuuksia digitaalisessa pelitoiminnassa vielä kovinkaan aktiivisesti. Melkein kaksi kolmasosaa (62 %) kuntien nuorisotyöntekijöistä ilmoittaa, ettei käytä lainkaan internetiä pelaamiseen nuorisotyössä, ja vain alle joka kymmenes vastaaja ilmoittaa hyödyntävänsä internetiä vähintään kuukausittain nuorisotyölliseen pelitoimintaan. Vastaajista 10 % käyttää Minecraftin, Counter-Striken ja League of Legendsin kaltaisia verkkopelejä nuorisotyössä vähintään kuukausittain, ja 9 % ilmoittaa pelaavansa nuorten kanssa netissä.

Pelaamiseen liittyvää netin käyttöä koskevia asennevastoituksia tarkasteltaessa huomataan, että yli puolet työntekijöistä pitää digitaalisia pelejä hyvänä nuorisotyön välineenä kunnan koosta riippumatta. Kunnan koolla ja suhtautumisella internetin hyödyntämiseen nuorisotyöllisessä pelitoiminnassa vaikuttaa kuitenkin olevan yhteys keskenään. Asenteet digitaalisten pelien nuorisotyöllistä käyttöä kohtaan ovat suurissa ja keskisuurissa kunnissa hieman pieniä kuntia myönteisempiä. Internetin hyödyntämistä nuorisotyöllisessä pelitoiminnassa pidetään myös tärkeämpänä suurissa kuin pienemmissä kunnissa. Sama kunnan kokoon perustuva ero havaittiin myös vuoden 2013 kyselyn tuloksissa.

”Toiminnan järjestäminen on tärkeää, sillä pelaaminen voidaan luokitella harrastukseksi. Pelitoiminnalle olisi selkeästi enemmän kysyntää verrattuna siihen, paljonko sitä voidaan tarjota.”

Arviot omasta osaamisesta liittyen digitaaliin peleihin, internetin käyttöön digitaalisessa pelaamisessa tai digitaalisen pelaamisen nuorisotyölliseen hyödyntämiseen ovat yleisesti ottaen heikkoja. Nuorisotyöllisen pelaamisen näkökulmasta osajien joukko on aineiston perusteella melko pieni: digitaalisten pelien nuorisotyölliseen hyödyntämiseen liittyvän osaamisen kokee hyväksi tai erinomaiseksi vain vajaa 15 % vastaajista. Osaamisen puute – tai kokemus omasta osaamattomuudesta – saattaa olla yksi merkittävim-

mistä syistä siihen, että internetiä hyödyntävää pelitoimintaa toteutetaan kunnallisessa nuorisotyössä vielä aika vähän.

Pelitoimintaan liittyviä kyselyvastauksia tarkasteltiin vielä siitä näkökulmasta, löytyisikö jokaisesta vastanneesta kunnasta kuitenkin edes yksi sellainen nuorisotyöntekijä, joka käyttää vähintään viikoittain internetiä hyödyntävää pelaamista nuorisotyöllisenä toimintamuotona. Ajatuksena taustalla oli se, että internetiä hyödyntävä pelaaminen saattaisi olla kunnallisessa nuorisotyössä yksi sellaisista toimintamuodoista, joiden aktiivinen toteuttaminen vaatii vain yhden henkilön panostuksen työyhteisössä. Kävi kuitenkin ilmi, että vain 21:ssä vastanneista 232:sta kunnasta on vähintään yksi tällainen henkilö. Kunnan koolla tai maantieteellisellä alueella ei näyttänyt olevan merkitystä sen suhteen, missä kunnissa internetiä aktiivisesti nuorisotyöllisessä pelaamisessa hyödyntävät vastaajat työskentelevät.

3. Mobiililaitteet mahdollistavat pikaviestipalveluiden hyödyntämisen

Älypuhelinten nousu

Työnantajan tarjoaman välineistön suhteen nuorisotyön kentällä on tapahtunut kahdessa vuodessa merkittävää muutosta. Mobiililaitteet ovat yleistyneet nuorisotyöntekijöiden käytössä huomattavasti (ks. taulukko 1). Vuonna 2013 älypuhelimia oli työkäytössä vain vajaalla viidesosalla vastaajista. Vuoteen 2015 mennessä älypuhelinten määrä nuorisotyössä on moninkertaistunut: yli 70 prosentilla työntekijöistä on älypuhelin omassa tai jaetussa työkäytössä. Suurimmalla osalla vastaajista (62 %) on työkäyttöön tarkoitettu älypuhelin nimenomaan omassa käytössään.

Taulukko 1. Työnantajan tarjoama välineistö (%), n=915

	Omassa käytössä	Jaetussa käytössä	Ei lainkaan käytössä	yht.
Älypuhelin	62 (18)	10 (<1)	28 (81)	100 (100)
Tabletti	12 (4)	23 (5)	65 (91)	100 (100)
Kannettava tietokone	43 (38)	31 (28)	26 (34)	100 (100)
Pöytätietokone	40 (44)	36 (33)	24 (23)	100 (100)
Pelikonsoli	7	50	43	100
Digikamera / Digitaalinen videokamera	13	60	27	100

Suluissa vuoden 2013 vastaukset, n=872

Tablettien määrä nuorisotyöllisessä käytössä on kasvanut parissa vuodessa: reilulla kolmasosalla vastaajista on tabletti omassa tai jaetussa työkäytössä. Kannettavia tietokoneita on käytettävissä lähes kolmella neljästä vastaajasta, mikä on hieman enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Pöytätietokoneita sen sijaan on nuorisotyöntekijöiden käytössä hieman parin vuoden takaista vähemmän. Kyselyssä selvitettiin tällä kertaa myös sitä, kuinka suurella osalla vastaajista on työkäytössään digikamera tai digitaalinen videokamera. Digikamera tai digitaalinen videokamera on käytössä lähes kolmella neljästä vastaajasta.

Mobiililaitteiston yleisyyttä tarkasteltiin myös kunnan koon mukaan. Vastaajilla on älypuhelimia työkäytössä suhteessa melko saman verran kunnan koosta riippumatta. Tabletteja taas näyttäisi olevan enemmän käytössä suurissa kuin pienissä kunnissa. Suurissa kunnissa yli puolella vastaajista on tabletti

omassa tai jaetussa työkäytössä, kun taas keskiuurissa kunnissa se on käytössä vajaalla kolmasosalla ja pienissä kunnissa vajaalla neljäsosalla vastaajista.

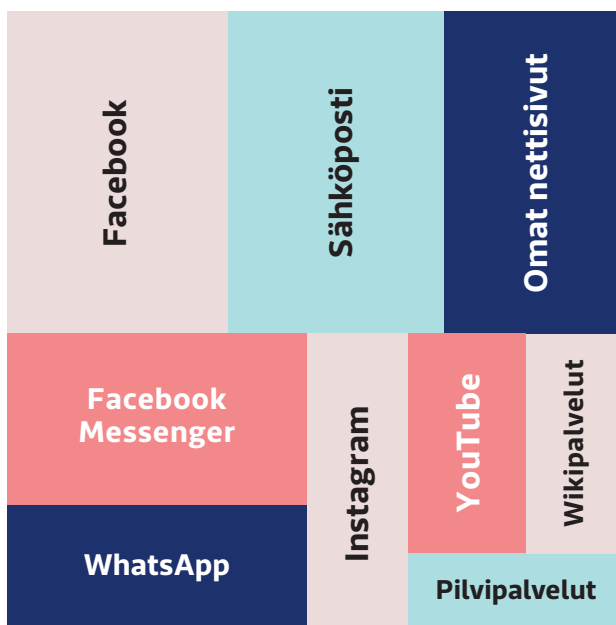
Mobiililaitteisiin ja tietokoneisiin liittyviä vastauksia tarkasteltiin lisäksi siitä näkökulmasta, kuinka suurella osalla vastaajista on käytössään useita laitteita ja kuinka suurella osalla ei mitään laitetta. Tulosten mukaan lähes kaikilla on omassa tai jaetussa käytössä tietokone. Vain hyvin pieni osa vastaajista (<1 %) on sellaisia, joilla ei ole lainkaan käytettävissään pöytäkonetta tai kannettavaa tietokonetta. Noin 80 prosentilla vastaajista on omassa tai jaetussa käytössä älypuhelin ja/tai tabletti ja noin neljäsosalla (26 %) on käytettävissään molemmat. Kuitenkin vajaa viidennes (19 %) vastaajista on siis sellaisia, joilla ei ole omassa eikä jaetussa käytössä älypuhelin eikä tablettia.

Mobiililaitteiden ja erityisesti älypuhelimien yleistymisen nuorisotyöntekijöiden työkäytössä on mahdollistanut pikaviestisovellusten käytön nuorisotyöllisiin tarkoituksiin. Voidaan olettaa, että mobiililaitteiden yleistymisen nuorisotyöntekijöiden käytössä sekä internetin välityksellä toimivien pikaviestisovellusten käytön yleistymisen ovat vaikuttaneet siihen, että nuorisotyöntekijöiden päivittäinen yhteydenpito nuoriin on yleistynyt. Mobiililaitteet nopeuttavat ja helpottavat erityisesti yhteydenpitoa ja tiedottamista, joihin internetiä tämän kyselyn tulosten perusteella eniten nuorisotyössä käytetään.

Nettipalvelut ja sosiaalinen media – lähes kaikki käyttävät Facebookia

Internetin palveluista nuorisotyössä käytetään eniten sähköpostia (97 %), organisaation omia internet-sivuja (97 %) ja Facebookia (96 %). Vähintään viikoittain sähköpostia käyttää 86 %, organisaation omia nettisivuja 73 % ja Facebookia 89 % vastaajista (ks. kuvio 3). Kyseisten palveluiden käyttö nuorisotyössä on yleistynyt vuodesta 2013. Esimerkiksi niiden vastaajien määrä on kaksinkertaistunut, jotka ilmoittavat käyttävänsä oman organisaation nettisivuja päivittäin.

Kuvio 3. Suosituimmat internetpalvelut nuorisotyössä, n=864

Mikroblogipalveluiden käyttö on niin ikään yleistynyt vuodesta 2013 merkittävästi. Vastaajista 15 % käyttää mikroblogipalveluita vähintään viikoittain, kun pari vuotta sitten vastaava luku oli vain muutaman prosentin luokkaa. Voidaan olettaa, että tässä kehityksessä merkittävimpänä tekijänä on ollut Twitterin käytön yleistymisen. Myös pilvitallennuspalveluita vähintään viikoittain käyttävien määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 2013 ollen nyt 21 %.

Sosiaalisen median palveluista yleisimpiä ovat Facebook ja Facebook Messenger, WhatsApp, Instagram sekä YouTube (liite 3). Facebook on ylivoimaisesti yleisin sosiaalisen median palvelu nuorisotyön toimijoiden keskuudessa: lähes kaikki vastaajat (96 %) käyttävät sitä ja suurin osa (67 %) käyttää sitä päivittäin. Facebook oli suosittu nuorisotyöntekijöiden keskuudessa jo vuonna 2013, jolloin 93 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä sitä nuorisotyössä. Facebook mainitaan avoimissa vastauksissa usein ja sitä käytetään tulosten perusteella paljon, mutta osa työntekijöistä selvästi tiedostaa sen, että nuoret ovat alkaneet siirtyä Facebookista muihin palveluihin. WhatsApp koetaan ennen kaikkea hyvänä yhteydenpidon välineenä.

”Uusien somekanavien löytäminen on helpottanut kommunikointia, esim. Whatsappilla saa tuttuihin nuoriin yhteyden helposti. Välillä mietityttää, miten paljon Facebookiin kannattaa panostaa, kun nuoret ovat kaikonneet sieltä.”

Facebook Messenger ja WhatsApp ovat aineiston perusteella suosituimmat pikaviestipalvelut nuorisotyöntekijöiden käytössä. Suurin osa (81 %) vastaajista ilmoittaa käyttävänsä Facebook Messengeria nuorisotyössä ja peräti 40 % ilmoittaa käyttävänsä sitä päivittäin. WhatsAppia käyttää lähes kaksi kolmesta (63 %) vastaajasta ja reilu neljännes (27 %) kertoo käyttävänsä sitä päivittäin. YouTube-videopalvelua ilmoittaa käyttävänsä reilu kolme neljästä (77 %). Päivittäin YouTubea käyttäviä vastaajia tosin on edellä mainittuja palveluita päivittäin käytäviin verrattuna huomattavasti vähemmän (7 %).

”Tällä hetkellä opettelen hyödyntämään Instagramia, koska omalla paikkakunnalla se on tällä hetkellä nuorten parissa suosituin palvelu.”

Vastaajista 60 % ilmoittaa käyttävänsä Instagramia ja 15 % kertoo käyttävänsä sitä päivittäin. Instagram soveltuu lähinnä kuvien ja videoiden jakamiseen ja sen käyttö onnistuu parhaiten mobiililaitteella. Instagramissa sisältö on julkisempaa verrattuna esimerkiksi WhatsAppiin, jonka kautta jaetun sisällön vastaanottajien määrä rajataan yleensä tarkemmin. Kyselyvastausten perusteella nimenomaan nuoret työntekijät ovat ottaneet Instagramin käyttöön nuorisotyössä, kun taas vanhemmat vastaajat käyttävät sitä melko vähän.

Näyttää siltä, että nuorisotyöntekijöiden käyttämistä sosiaalisen median palveluista yleisimmät viisi ovat juurikin ne, joita myös nuoret käyttävät eniten. Kuitenkaan aivan kaikkien nuorten suosimien sosiaalisen median palveluiden käyttö ei ole vielä yleistynyt kuntien nuorisotyöntekijöiden keskuudessa. Esimerkiksi Ask.fm-palvelun käyttö on työntekijöiden keskuudessa edelleen melko harvinaista, vaikka se on yksi suosituimmista 13–17-vuotiaiden nuorten käyttämistä sosiaalisen median palveluista (ks. esim. ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut 2015). Nuorisotyöntekijöillä on avointen kyselyvastausten perusteella välillä vaikeuksia pysyä ajan tasalla siitä, mitkä sovellukset ovat kulloinkin nuorten keskuudessa suosituimpia, ja minkä sovellusten käyttöön työssä kannattaa panostaa.

"Nuoret löytävät jatkuvasti uusia sovelluksia. Työntekijänä on suuri haaste poimia oleelliset sovellukset ja mihin työaikansa käyttää."

"Vaikuttaa siltä, että uusia somen tuomia mahdollisuuksia on paljon ja nuoret vaihtavat sovelluksia. Aina ei ihan pysy mukana siinä mikä on milloinkin in."

4. Tavoitteiden asettaminen internetin käytölle on melko harvinaista

Internetin käytölle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden seurantaan liittyvät kysymykset muotoiltiin esimiehille ja muille työntekijöille hieman eri tavoin. Esimiesasemassa työskentelevistä (n=117) noin 20 % kertoo, että työyhteisössä on laadittu nuorisotyöllistä netin käyttöä koskeva toimintasuunnitelma tai strategia. Työntekijäasemassa olevista vastaajista vajaa 30 % ilmoittaa, että on kuluneen vuoden aikana laatinut tavoitteita internetin käytölle nuorisotyössä esimiehen tai työyhteisön kanssa.

”Tavoitteena on se, että koko nuorisopalveluiden henkilökunta käyttää internetiä ja sosiaalista mediaa edes perustasolla.”

Avoimista vastauksista käy ilmi, että asetettujen tavoitteiden sisältö vaihtelee melko paljon. Osalla toimijoista vaikuttaa olevan tavoitteena internetin käytön lisääminen nuorisotyössä ja internetin käyttöön liittyvän osaamisen kehittäminen, kun taas osalla tavoitteet liittyvät esimerkiksi tiettyjen sovellusten käyttöönottoon tai seurannan kehittämiseen.

Tulosten perusteella yleisimpiä tavoitteiden seuraamisen keinoja ovat työyhteisökeskustelut (46 %) ja nuorille suunnatut palaute- ja tyytyväisyyskyselyt (42 %). Tavoitteiden toteutumista seurataan melko yleisesti myös organisaation asettamilla tunnusluvulla, itse- ja vertaisarviointien avulla ja työntekijöille suunnatuilla palaute- ja tyytyväisyyskyselyillä (ks. taulukko 2). Noin viidesosa vastaajista tietää, että tavoitteiden toteutumista on seurattu tilastoinnin avulla. Vaikuttaa siltä, että tavat, joilla organisaatiossa seurataan internetin käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista, eivät kuitenkaan aina ole työntekijöiden tiedossa: monet kyselyyn vastanneista nuorisotyöntekijöistä eivät osanneet useiden keinojen suhteen kertoa, käytetäänkö niitä heidän työpaikallaan apuna tavoitteiden seuraamisessa.

Taulukko 2. Internetin käytölle asetettujen tavoitteiden seurannan keinot nuorisotyössä (%), n=915

	Kyllä	Ei	Ei osaa sanoa	yht.
Työyhteisökeskustelut	46	37	16	100
Nuorille suunnatut kyselyt	42	41	17	100
Itse- ja vertaisarviointit	25	51	24	100
Organisaation asettamat tunnusluvut	24	47	28	100
Työntekijöille suunnatut kyselyt	24	58	18	100
Tilastointi	19	51	30	100
Vuorovaikutteiset arvioinnit nuorten kanssa	16	58	26	100
Organisaation ulkopuoliset asiantuntija-arviot	10	60	30	100

Tavoitteiden toteutumisen seuranta vaikuttaisi ylipäänsä olevan yleisintä suurissa kunnissa (liite 4). Muun muassa organisaation asettamia tunnuslukuja ja työntekijöille suunnattuja palautekyselyjä käy-

tään seurannan keinoina yleisemmin suurissa kuin pienissä tai keskisuurissa kunnissa. Pienissä kunnissa taas seurataan tavoitteiden toteutumista yleisimmin työyhteisökeskusteluin.

“Työlle tulisi saada selkeät tavoitteet...”

Nuoret vastaajat kokevat vanhempia useammin, ettei internetin nuorisotyölliselle käytölle ole asetettu riittävän selkeitä tavoitteita. Toisaalta nuoret vastaajat ovat osallistuneet internetin nuorisotyöllisen käytön tavoitteiden laatimiseen työnantajan kanssa vanhempia vastaajia enemmän. Vaikuttaa siis siltä, että tavoitteiden asettaminen on nuorille nuorisotyöntekijöille erityisen tärkeää vanhempiin kollegoihin verrattuna.

5. “Minulla on henkilökohtaisesti kiinnostus käyttää nettiä nuorisotyön välineenä”

Netti ei korvaa kasvokkaista kohtaamista – mutta voi helpottaa sitä

Alle kymmenesosa vastaajista ilmoittaa, että ei käytä internetiä nuorisotyössä. Heistä suurin osa, noin kaksi kolmesta, ilmoittaa yhdeksi syyksi internetin käyttämättömyydelle sen, että tavoittaa nuoret muilla tavoin. Muita yleisimpiä syitä sille, ettei internetiä käytetä nuorisotyössä, ovat seuraavat: netin käytöstä vastaa työyhteisössä joku muu (29 %); työntekijä kokee, ettei internetin käyttö tuo työhön lisäarvoa (24 %) ja työntekijä kokee oman osaamisensa riittämättömäksi internetin käytön suhteen (22 %). Vuoden 2013 kyselyssä yleisimmäksi syyksi internetin käyttämättömyydelle nousi työajan riittämättömyys, kun taas vuoden 2015 kyselyssä alle viidennes vastaajajoukosta valitsee tämän syyksi sille, ettei käytä lainkaan internetiä nuorisotyössä. Avoimissa vastauksissa nousee esiin se, ettei työajan riittämättömyys koske vain internetin käyttöä, vaan myös internetin käyttöön liittyvän osaamisen kehittämistä:

“En osaa käyttää uusimpia sovelluksia ja aikani ei riitä niiden opettelemiseen.”

Yleisin syy siihen, miksi nuorisotyössä ei käytetä internetiä, on siis kokemus siitä, että nuoret tavoitetaan muulla tavoin. Työntekijöiden vastauksissa korostuu kasvokkaisen vuorovaikutuksen merkitys internet-välitteisen vuorovaikutuksen lisäksi tai sen sijaan. Myös niiden nuorisotyöntekijöiden mielestä, jotka käyttävät internetiä työssään, kasvokkainen kohtaaminen voi olla joissain tilanteissa merkittävämpää kuin netin kautta tapahtuva kommunikointi.

“Tycker det borde vara mera media baserat jobb för dem som tycker om de. MEN inget vinner att tala face to face med en ungdom över en kopp kaffe eller en match biljard.”

Vaikka nuoren kohtaaminen netin välityksellä on vaivattomampaa ja nuorelle ehkä helpompaa, jää siinä monen työntekijän mukaan kuitenkin uupumaan jotain sellaista, mikä välittyy vain kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa:

“Netin kautta nuoren kohtaamisella on kahdet kasvot; nuoren voi olla helpompi kertoa asioista, mutta vastavuoroisesti työntekijällä ei ole samaa aistinvaraista kosketusta tilanteeseen, kun ei kohdata kasvotusten.”

Osa vastaajista myös pelkää, että netissä käytetty työaika on pois kasvokkaisesta vuorovaikutuksesta nuorten kanssa. Internetissä tapahtuva keskustelu saattaa kuitenkin toimia väylänä kasvokkaiseen kohtaamiseen, tai sitten internet voi olla ainoa ympäristö, jossa nuori suostuu puhumaan:

“Nuoret kokevat minut helpommaksi lähestyä viestillä, jonka jälkeen puhuminen / tapaaminen koetaan helpommaksi.”

“Olen kohdannut netissä myös niitä nuoria, jotka eivät halua tavata livenä, mutta antautuvat pitkiin keskusteluihin ja pohdintoihin viesteillä. Joskus tuntuu, että kasvokkain keskustelu tekee liian tiukkaa erinäisistä syistä, kirjoittaen omalta koneelta/puhelimesta jää aikaa ajatella mitä haluaa ilmaista, ei ole painetta siitä miltä näyttää tai mikä on olemus, sosiaalisten tilanteiden arkuutta ei ole.”

Välineistön, osaamisen ja työajan puute hankaloittavat netin käyttöä nuorisotyössä

Kyselyyn vastanneista noin puolet ilmoittaa työssään olevan tekijöitä, jotka vaikeuttavat internetin käyttöä nuorisotyössä. Vuonna 2013 vaikeuttavia tekijöitä raportoitiin hieman vähemmän. Vaikeuttavia tekijöitä ilmoittaneiden määrän kasvu ei välttämättä kerro siitä, että internetin käyttöä vaikeuttavat tekijät sinänsä olisivat lisääntyneet, vaan selittävänä tekijänä voivat olla muun muassa internetin käytön lisääntyminen ylipäänsä sekä asenneilmapiirin muuttuminen. Internetiä käytetään nyt nuorisotyössä enemmän kuin vuonna 2013 ja samalla työntekijät ovat mahdollisesti tulleet tietoisemmiksi internetin käyttöön liittyvistä haasteista. Koska internetin käyttö on yhteiskunnassa lisääntynyt ja yhteydet ja välineet parantuneet, saatetaan nyt suhtautua kriittisesti myös sellaisiin tekijöihin, joihin esimerkiksi vielä pari vuotta sitten ei olisi kiinnitetty huomiota.

Kuvio 4. Nuorisotyöntekijöiden kokemuksia internetin käyttöä vaikeuttavista tekijöistä nuorisotyössä (%), n=465

Yleisimmiksi internetin käyttöä vaikeuttaviksi tekijöiksi (ks. kuvio 4) nousevat välineistön riittämättömyys (49 %), kokemus osaamisen riittämättömyydestä (48 %) ja työajan riittämättömyys (47 %). Tulokset ovat hyvin samansuuntaisia vuoden 2013 tuloksiin verrattuna.

Internetin käyttöä vaikeuttavia tekijöitä tarkasteltiin myös vastaajien iän ja työskentelykunnan koon mukaan (liite 5). Erityisesti vanhemmat vastaajat kokevat oman osaamisensa riittämättömyyden internetin käyttöä vaikeuttavaksi tekijäksi työssään. Välineistön riittämättömyys vaikuttaisi taas olevan keskeisin internetin käyttöä vaikeuttava tekijä nuorten vastaajien keskuudessa. Kunnan koon mukaan tarkasteltuna näyttää siltä, että osaamisen riittämättömyys korostuu pienissä kunnissa, sillä niissä yli 60 % vastaajista mainitsee oman osaamisen riittämättömyyden internetin käyttöä vaikeuttavaksi tekijäksi työssään, kun vastaava osuus suurissa kunnissa on noin 35 %.

”Tuntuu, ettei aika riitä muiden kuin Facebookin käyttöön, koska se on tuttu ja sitä osaa käyttää.”

Nuorisotyöntekijöiden avoimissa vastauksissa toistuvat yleisimmät internetin käyttöä vaikeuttaviksi koetut tekijät: välineistö on puutteellinen, osaaminen liian heikkoa ja työaika ei riitä. Näiden kolmen yhteisvaikutus voi hankaloittaa netin käyttöä entisestään. Ilman opettelulle suotua aikaa ei ole mahdollista tutustua välineiden ja palveluiden käyttöön, ilman oikeanlaisia välineitä ei ole mahdollista kokeilla opittuja asioita käytännössä, eikä osaaminen näin ollen kehity, koska mahdollisuutta kokeilemiseen ei ole. Tällöin saatetaan helposti pitäytyä tuttujen palveluiden ja laitteiden parissa, koska uusien toimintojen haltuunotossa on kohtuuton vaiva tai siihen ei ole mahdollisuutta. Myös työyhteisössä vallitsevat asenteet saattavat hankaloittaa internetin käyttöä omassa työssä:

“Osa työyhteisöstä suhtautuu nettimaailmaan negatiivisesti. Kokonaisuuden kannalta eteenpäin meneminen on hankalaa, kun joukossa on jarrumiehiä tai - naisia.”

Lisäksi nuorisotyöntekijöiden avoimista vastauksista käy ilmi, että huonot ja hitaat verkkoyhteydet vaikeuttavat monessa kunnassa internetin käyttöä. Kunnan tai kaupungin hallintokäytäntöjen kankeus saattaa myös hankaloittaa uusien toimintojen käyttöönottoa niin, että nuoret ehtivät siirtyä uuteen verkkoympäristöön ennen kuin lupa tietyn ympäristön hyödyntämiselle kunnan nuorisotyössä on saatu. Joidenkin sovellusten ja palveluiden kohdalla ikärajojen tulkitaan estävän niiden käytön nuorisotyössä. Joissain tapauksissa esimerkiksi sosiaalisen median käyttöön liittyvä julkisuus voi hankaloittaa sovellusten nuorisotyöllistä käyttöä:

“Jotkut nuoret eivät halua muiden tietävän hänen yhteyksistään etsivään nuorisotyöhön ja esim. Facebookissa nämä näkyvät.”

Oma motivaatio edistää parhaiten netin käyttöä nuorisotyössä

“Tärkeimpänä tekijänä näen ehdottomasti sen, että minulla on henkilökohtaisesti kiinnostus käyttää nettiä nuorisotyön välineenä.”

Yleisimmät internetin käyttöä edistävät tekijät nuorisotyöntekijöiden keskuudessa liittyvät omaan motivaatioon netin nuorisotyöllistä käyttöä kohtaan (ks. kuvio 5). Yleisin netin käyttöä edistävä tekijä nuorisotyössä on vastaajien kokemus siitä, että internet on osa nuorten elämää (91 %). Toiseksi yleisin edistävä tekijä on halu hyödyntää internetin mahdollisuuksia nuorisotyössä (68 %). Lisäksi vajaa kolmasosa (31 %) vastaa, että mahdollisuus työn joustavaan organisointiin sekä riittävä välineistö edistävät netin käyttöä nuorisotyössä. Reilu neljäsosa vastaajista on sitä mieltä, että esimiehen ja organisaation tuki sekä mahdollisuus oman osaamisen päivittämiseen tai kehittämiseen edistävät internetin käyttöä nuorisotyössä.

“Työyhteisön myönteisyys internetin käytössä. Johtajan kannustaminen internetin käyttöön ja sopivien työvälineiden hankinta meille työntekijöille. Työpuhelin älymallia, sekä tabletit ja läppärit työntekijöille, jotta internetin käyttö muuallakin kuin toimistolla onnistuu.”

“Ymmärretään, että nuoret on netissä, joten on myös lupa tehdä töitä siellä joustavasti.”

Vaikuttaa siis siltä, että yleisimmät netin nuorisotyöllistä käyttöä edistävät tekijät liittyvät yksilön henkilökohtaiseen motivaatioon: asennoitumiseen netin käyttöä kohtaan sekä nuorisotyön tehtävään olla läsnä siellä missä nuoretkin ovat. Motivaatioon voivat tosin puolestaan vaikuttaa myös resurssihin liittyvät seikat.

Kuvio 5. Nuorisotyöntekijöiden kokemuksia internetin käyttöä edistävästä tekijöistä nuorisotyössä (%), n=864

"Kyllä se pitkälti omasta aktiivisuudesta on kiinni ja täytyy olla motivaatio kohdata nuoria sosiaalisessa mediassa. Tietysti motivaatiota edesauttaa hyvät ja toimivat välineet."

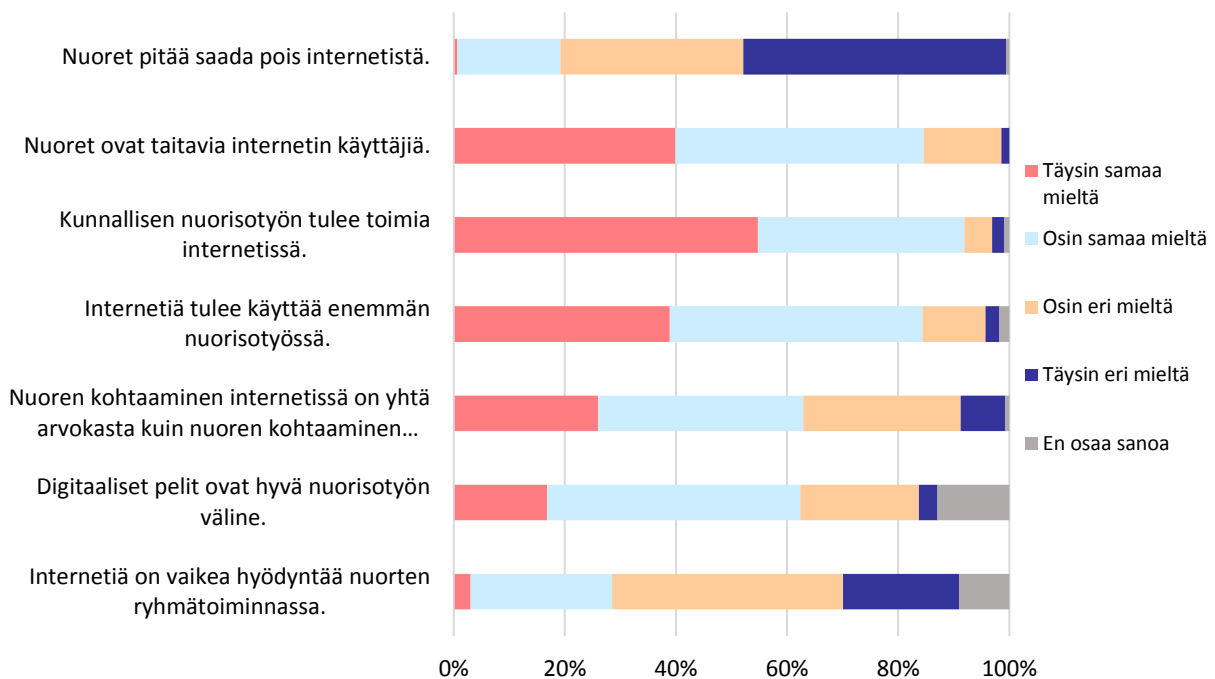
Netin käyttöä edistävien ja hankaloittavien tekijöiden välillä on mielenkiintoinen sisällöllinen ero. Tekijät, joiden koetaan edistävän internetin käyttöä nuorisotyössä, riippuvat pääosin yksilöstä ja yksilön motivaatiosta työtään ja internetin käyttöä kohtaan. Sen sijaan netin käyttöä hankaloittaviksi koetut tekijät liittyvät pääosin käytännön asioiden kuten työajan, välineistön tai osaamisen puutteisiin.

6. Asenteet netin käyttöä kohtaan ovat myönteisiä, osaamisessa koetaan parantamisen varaa

Suhtautuminen netin käyttöön nuorisotyössä on myönteistä

”Nuoret ovat netissä, joten meidänkin tulee olla siellä.”

Kuvio 6. Asenteet internetin käyttöä kohtaan nuorisotyössä (%), n=915

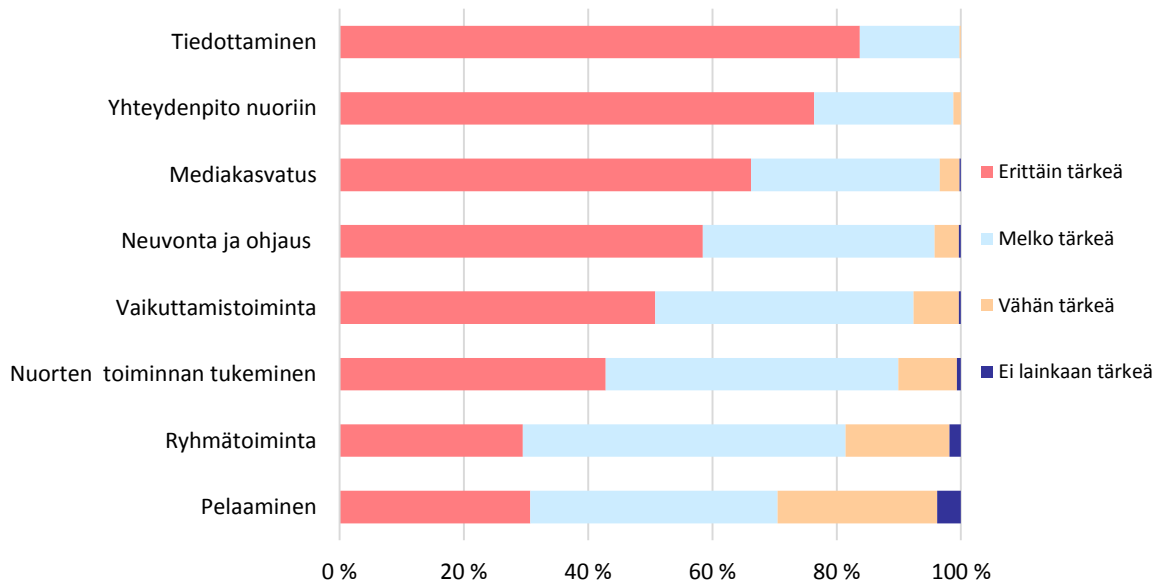

Internetin käyttöön nuorisotyössä suhtaudutaan kyselyn perusteella myönteisesti (ks. kuvio 6). Vastaajista 92 % on sitä mieltä, että kunnallisen nuorisotyön tulee toimia netissä. Yli 80 % vastaajista on sitä mieltä, että internetiä pitäisi käyttää enemmän nuorisotyössä. Suurin osa vastaajista on eri mieltä väittämän kanssa, että nuoret pitäisi saada pois internetistä. Myös asenteet koskien nuoren kohtaamista internetissä sekä digitaalista pelaamista ovat myönteisiä. Tiedottamisen ja yhteydenpidon suhteen internet näyttää olevan nuorisotyöntekijöiden mielestä suorastaan välttämätön: käytännössä kaikki vastaajat pitävät internetiä tiedottamisen ja yhteydenpidon kannalta tärkeänä. Edellä mainittujen lisäksi internetin käyttö koetaan tärkeäksi myös hyvin monissa muissa nuorisotyön toiminnoissa (ks. kuvio 7).

Nuorisotyöntekijöiden asenteet koskien internetin käyttöä nuorisotyössä ovat muuttuneet myönteisemmiksi (liite 6). Internetin käyttöä erilaisissa nuorisotyön toiminnoissa pidetään myös pääsääntöisesti tärkeämpänä kuin vuonna 2013 (liite 7). Erityisesti pelaamisen suhteen internetin hyödyntämistä pidetään huomattavasti tärkeämpänä verrattuna vuoden 2013 tuloksiin. Voidaan olettaa, että nuorten internetin käyttö on muuttunut tavalla, joka on saanut myös nuorten kanssa työskentelevät ymmärtämään netin

Kuvio 7. Internetin tärkeys nuorisotyön toiminnoissa (%), n=915

merkityksen nuorten elämässä. Kokemus siitä, että internet on keskeinen osa nuorten elämää, onkin yleisin internetin käyttöä edistävä tekijä vastaajien keskuudessa.

”Netti on tuonut uuden ulottuvuuden nuorten kanssa toimimiseen ja heidän tavoittamiseensa. Sen käyttö tehokkaasti vaatii kuitenkin työntekijältä paljon resursseja ja aitoa kiinnostusta.”

Asenteet tiedottamiseen ja yhteydenpitoon liittyvää internetin käyttöä kohtaan näyttäisivät olevan yhteydessä siihen, kuinka paljon vastaajat käyttävät nettiä nuorisotyössä kyseisiin toimintoihin. Kyselyn tuloksista ilmenee, että internetin käyttö nuorisotyössä ja suhtautuminen sen käyttöä kohtaan eivät kuitenkaan ole suoraan yhteydessä toisiinsa, vaikka tiedottamisen ja yhteydenpidon osalta näin vaikuttaakin olevan. Esimerkiksi nuorten omaehtoisen toiminnan tukemiseen internetiä käytetään lähinnä kuukausittain tai harvemmin, vaikka 90 % vastaajista pitää internetin käyttöä nuorten omaehtoisen toiminnan tukemisessa tärkeänä. Yli puolet vastaajista ei myöskään käytä internetiä koskaan esimerkiksi nuorten ryhmätoiminnan järjestämisessä tai toteuttamisessa, vaikka reilu kolme neljästä pitää internetin hyödyntämistä nuorten ryhmätoiminnan tukemisessa tärkeänä.

Vuorovaikutukseen, kasvatukseen ja ohjaamiseen liittyvä osaaminen koetaan hyväksi

Kyselyn tulosten mukaan näyttää siltä, että nuorisotyöntekijät kokevat osaamisensa vahvimaksi niillä internetin käytön osa-alueilla, joissa nuorisotyön ammatillinen puoli korostuu (ks. taulukko 3). Vuorovaikutukseen, kasvatukseen ja ohjaamiseen liittyvä osaaminen koetaan keskimäärin hyväksi. Sen sijaan heikoimmaksi oma osaaminen koetaan teknologiaan ja internetin käytön toiminnallisiin puoliin liittyen.

Parhaaksi oma osaaminen arvioidaan mediakriittisyyden suhteen, jonka arvioi vähintään hyväksi noin kolme neljästä vastaajasta. Toisena vahvana osaamisalueena vastauksista nousee esiin sosiaaliseen

Taulukko 3. Internetin käyttöön liittyvä osaaminen (%), n=915

	hyvä/erinomainen osaaminen	tydyttävä/heikko osaaminen	yht.
Mediakriittisyys	74	26	100
Sosiaalinen media	70	30	100
Vuorovaikutus ja kohtaaminen internetissä	67	33	100
Nuorten ohjaus ja neuvonta	67	33	100
Ammattietiikka ja menetelmälliset erityispiirteet internetissä	64	36	100
...	...	...	...
Verkkokulttuurit	29	71	100
Mediasisältöjen tuottaminen	23	77	100
Digitaaliset pelit ja verkkopelaaminen	20	80	100
Digitaalisten pelien hyödyntäminen nuorisotyössä	13	87	100
Ohjelmointi	3	97	100

mediaan liittyvä tietotaito, jonka arvioi hyväksi seitsemän kymmenestä vastaajasta. Vaikka nuorisotyöntekijät kokevat hallitsevansa sosiaalisen median käytön hyvin, sen nuorisotyölliseen hyödyntämiseen liittyvä osaaminen koetaan hieman heikompana: 55 % vastaajista arvioi osaamisensa tältä osin hyväksi tai erinomaiseksi. Vuoden 2013 kyselyssä selvitettiin työntekijöiden internetin käyttöä vapaa-ajalla. Tuoloin saatujen vastausten perusteella internetiä käytetään vapaa-ajalla enimmäkseen sosiaaliseen kanssakäymiseen, kuten sähköpostin ja nimenomaan sosiaalisen median käyttöön. Vuoden 2015 kyselyssä ei selvitetty lainkaan internetin vapaa-ajankäyttöä.

Netissä tapahtuvaan vuorovaikutukseen ja kohtaamiseen liittyvän osaamisensa kokee vähintään hyväksi yli kaksi kolmasosaa vastaajista. Samansuuruinen osa vastaajista arvioi internetiä hyödyntävään ohjaukseen ja neuvontaan liittyvän osaamisensa vähintään hyväksi. Osaaminen koetaan myös lähes yhtä hyväksi ammattietiikan ja internetissä käytettävien menetelmällisten erityispiirteiden osalta: vajaa kaksi kolmesta kokee tältä osin osaamisensa vähintään hyväksi.

Heikoimpia arviot osaamisesta ovat tietoteknisen osaamisen ja pelaamisen osalta. Hyväksi tai erinomaiseksi osaamisensa kokee ohjelmoinnin suhteen vain 3 % vastaajista. Digitaalisten pelien nuorisotyölliseen hyödyntämiseen liittyvän osaamisen kokee hyväksi tai erinomaiseksi alle 15 % ja ylipäänsä digitaalista pelaamista ja verkkopelejä koskevan osaamisen 20 % vastaajista. Arviot mediasisältöjen tuottamiseen liittyvästä osaamisesta ovat keskimäärin melko heikkoja, sillä alle neljäsosa vastaajista kokee osaamisensa tältä osin hyväksi tai erinomaiseksi.

Vastaajien tietotaito koskien nuorten verkkokulttuureita vaikuttaa myös olevan melko heikkoa: alle 30 % vastaajista kokee osaamisensa tältä osin hyväksi tai erinomaiseksi. Lisäksi vain kolmasosa (33 %) vastaajista kokee teknisen tietotaitonsa vähintään hyväksi. Teknisellä tietotaidolla tarkoitetaan tässä lähinnä laitteistojen hallintaan ja ohjelmien käyttöön liittyvää osaamista.

“Olemme viime aikoina tarkastelleet netin käyttöä työssämme ja todenneet sen aivan riittämättömäksi.”

Arviot omista taidoista ja osaamisesta ovat samansuuntaisia tai hieman heikentyneet vuodesta 2013. Tämä ei välttämättä kuitenkaan tarkoita sitä, että nuorisotyöntekijöiden keskimääräinen internetin käyt-

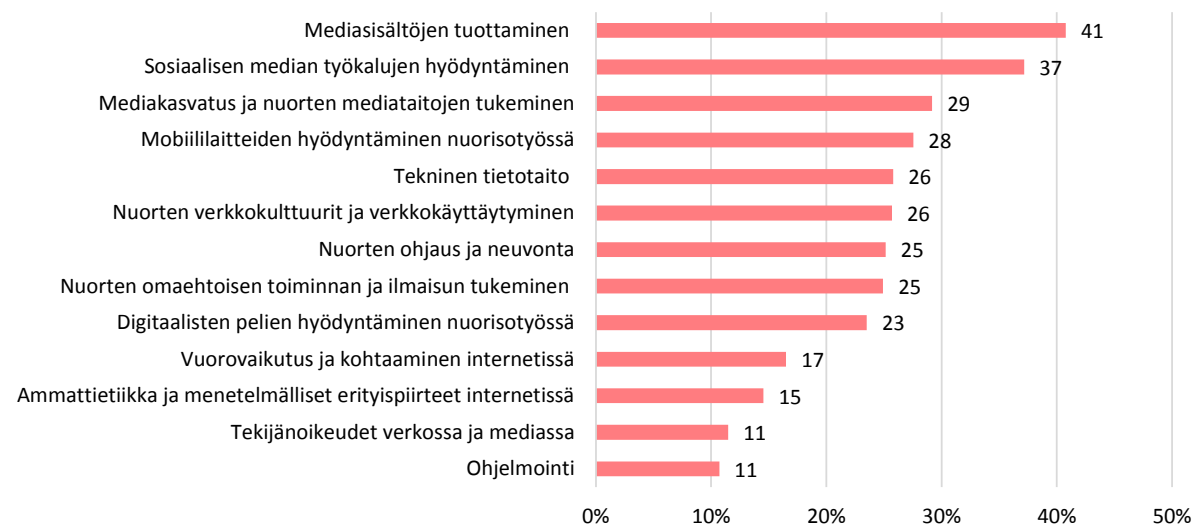
töön liittyvä osaaminen olisi todellisuudessa parin vuoden aikana heikentynyt. Tulokset saattavat kertoa enemmänkin siitä, että omia netin käyttöön liittyviä taitoja ja osaamista tarkastellaan kriittisemmin kuin pari vuotta sitten. Verkkovälineet ja erityisesti mobiililaitteet ovat yleistyneet nuorisotyöllisessä käytössä, internetiä hyödyntävien palveluiden käyttö on lisääntynyt ja monipuolistunut ja asenteet nuorisotyöllistä netin käyttöä kohtaan ovat muuttuneet myönteisemmiksi. Edellä mainitut muutokset saattavat olla yhteydessä siihen, että internetin käyttöön liittyvä ymmärrys on kasvanut, mikä taas puolestaan on voinut johtaa kriittisempään suhtautumiseen omaa osaamista kohtaan.

Erityisesti toiminnallista osaamista halutaan kehittää

“Nuorisotyön tulisi pystyä pysymään mukana muuttuvien sovellusten maailmassa, olla läsnä siellä, missä nuoret ovat.”

Vaikuttaa siltä, että nuorisotyöntekijät haluavat eniten kehittää osaamistaan mediasisältöihin liittyvien teemojen osalta (ks. kuvio 8). Yli 40 % vastaajista haluaisi kehittää osaamistaan erityisesti mediasisältöjen tuottamisen suhteen ja noin 30 % mediakasvatuksen ja nuorten mediataitojen tukemisen suhteen.

Kuvio 8. Oman osaamisen kehittämiskohteet (%), n=915

Toinen suosittu teema oman osaamisen kehittämisen näkökulmasta on sosiaalisen median ja mobiililaitteiden hyödyntäminen nuorisotyössä. Yli kolmasosa vastaajista haluaa kehittää sosiaalisen median työkalujen hyödyntämiseen liittyvää osaamistaan ja reilu neljäsosa mobiililaitteiden nuorisotyölliseen hyödyntämiseen liittyvää osaamistaan. Mielenkiintoista on, että vaikka yli puolet vastaajista kokee sosiaalisen median työkalujen hyödyntämiseen liittyvän osaamisensa erinomaiseksi tai hyväksi, yli kolmasosa vastaajista haluaa kuitenkin kehittyä siinä vielä lisää. Toisaalta sosiaalisen median työkalujen käyttöä koskeva osaaminen vahvistaa yhteydenpitoon ja tiedottamiseen liittyviä taitoja, joissa internetin käyttöä pidetään tulosten mukaan erityisen tärkeänä, ja joihin internetiä myös käytetään nuorisotyössä eniten.

Vähiten vastaajat haluavat kehittää ohjelmointiin ja tekijänoikeuksiin liittyvää osaamistaan. Niin verkkosisältöihin liittyviin tekijänoikeuksiin kuin ohjelmointiinkin liittyvää osaamistaan haluaa erityisesti kehittää vain 11 % vastaajista.

Viime vuosina tapahtunut teknologinen kehitys sekä mobiililaitteiden yleistymisen nuorisotyöntekijöiden käytössä ovat todennäköisesti vaikuttaneet siihen, että mediasisältöjen tuottamiseen ja sosiaalisen median hyödyntämiseen liittyviä taitoja halutaan kehittää eniten. Halu kehittää osaamista näillä osa-alueilla saattaa myös olla osoitus kasvaneesta ymmärryksestä sen suhteen, kuinka tärkeää on osata tuottaa monenlaisia mediasisältöjä ja hyödyntää nettiä toiminnallisiin käyttötarkoituksiin nuorisotyössä.

Vastaajien iän mukaan tarkasteltuna vaikuttaa siltä, että nuoremmat työntekijät haluaisivat kehittää osaamista esimerkiksi pelaamisen ja sisällöntuottamisen suhteen, kun taas vanhemmat vastaajat kokevat tarvetta kehittää mobiililaitteiden käyttöön, sosiaalisen median työkalujen hyödyntämiseen ja ylipäänsä internet-välitteiseen vuorovaikutukseen liittyvää osaamista.

”Toivoisin vielä tiiviimpää otetta ja että sitä opetettaisiin KAIKILLE tasapuolisesti ja näytettäisiin, että hei tää on ihan helppoa ja oikeasti mukavaa ja hyödyllistä.”

Tarkasteluissa kävi ilmi, että työnantajan tarjoamalla koulutuksella on yhteys parempiin arvioihin omasta tietotaidosta ja osaamisesta. Vajaa kolmannes (32 %) kaikista vastaajista kertoo osallistuneensa viimeisen vuoden aikana nuorten verkkomaailmaa tai internetin käyttöä käsittelevään koulutukseen. Kyselyn avointen vastausten perusteella koulutusta toivotaan paljon. Internetin käyttöä nuorisotyössä pidetään aineiston perusteella tärkeänä, mutta nuorisotyöntekijöiden arviot omasta osaamisesta viittaavat siihen, että monen taidot eivät välttämättä riitä internetin monipuoliseen hyödyntämiseen. Koulutuksella kokemuksesta omasta osaamisesta voidaan vahvistaa, jolloin uskallus ja into internetin hyödyntämiseen nuorisotyössä saattaisi myös kasvaa.

”Mahdollisuudet ovat rajattomat. Internet on osa maailmaa, se ei ole väline vaan se on ympäristö, jossa olemme. Netti ei ole työmuoto, se on paikka, jossa käytetään työmuotoja, joita käytetään tässä fyysisessä maailmassa myös.”

7. Onko internetin käyttö nuorisotyössä sukupolvikysymys?

Internetiä käytetään nuorisotyön eri toiminnoissa keskimäärin sitä enemmän, mitä nuoremmasta vastaajasta on kyse. Syitä ilmiölle voidaan etsiä osaamisesta, asenteista tai käytössä olevista resursseista. Erot siinä, minkälaista välineistöä vastaajilla on käytössään, ovat melko pieniä iän mukaan tarkasteltuna. Asenteissa ja osaamisessa puolestaan on melko suuriakin eroja sen mukaan, minkä ikäisestä vastaajasta on kyse. Taulukossa 4 havainnollistetaan muutamia esimerkkejä siitä, kuinka internetin käyttö nuorisotyössä vaikuttaa aineiston perusteella olevan yhteydessä myös vastaajan ikään.

Taulukko 4. Vertailua internetin käytöstä nuorisotyössä vastaajan iän mukaan (%)

	alle 30 v.	31-40 v.	41-50 v.	yli 51 v.
Käyttää internetiä reaaliaikaiseen keskusteluun nuorten kanssa (n=864)	80	74	62	42
Pelaa nuorten kanssa netissä (n=864)	15	8	6	3
Käyttää Facebookia vähintään viikoittain (n=864)	93	91	85	78
Käyttää WhatsAppia vähintään viikoittain (n=864)	53	48	40	38
Arvioi tietotaitonsa vähintään hyväksi mediasisältöjen tuottamisen osalta (n=915)	38	22	14	10
Arvioi osaamisensa vähintään hyväksi mobiililaitteiden hyödyntymisen osalta (n=915)	70	51	37	21

Erilaiset internetin käyttötavat nuorisotyössä ovat pääsääntöisesti sitä yleisempiä, mitä nuoremmista työntekijöistä on kyse. Esimerkiksi 80 % alle 30-vuotiaista nuorisotyöntekijöistä kertoo käyttävänsä internetiä työssään reaaliaikaiseen keskusteluun nuorten kanssa, kun taas yli 51-vuotiaista vastaava osuus on 42 %. Internetiä hyödyntävä pelaaminen on kaiken kaikkiaan yhä melko harvainen osa nuorisotyötä, mutta erityisen vähäistä vanhempien työntekijöiden keskuudessa. Aktiivinen Facebookin käyttö on yleistä kaikissa ikäluokissa, mutta niin sen kuin muidenkin sovellusten käyttö on vielä yleisempää nuorempien kuin vanhempien nuorisotyöntekijöiden keskuudessa.

Arvioitu oma osaaminen ja tietotaito on niin ikään tulosten mukaan keskimäärin sitä parempaa, mitä nuoremmasta vastaajasta on kyse. Esimerkiksi mediasisältöjen tuottamisen suhteen tietotaitonsa arvioi hyväksi tai erinomaiseksi lähes 40 % alle 30-vuotiaista ja vain joka kymmenes yli 51-vuotiaista nuorisotyöntekijöistä. Mobiililaitteiden hyödyntämiseen liittyvän osaamisensa puolestaan kokee hyväksi tai erinomaiseksi alle 30-vuotiaista vastaajista peräti 70 %, mutta yli 51-vuotiaista vain reilu viidesosa.

Eri ikäryhmien väliset erot koetussa osaamisessa eivät välttämättä kerro siitä, että eri ikäryhmien välisessä osaamisessa olisi todellisuudessa näin selkeitä eroja. Kyse voi olla esimerkiksi siitä, että nuoremmat vas-

taajat luulevat osaamisensa olevan parempaa kuin se todellisuudessa on, kun taas vanhemmat vastaajat ovat epävarmempia internetiin liittyvän osaamisensa suhteen. Toisaalta taas voi olla, että vanhemmat vastaajat ovat kriittisempiä omaa osaamistaan kohtaan kuin nuoremmat vastaajat.

Nuoremmat vastaajat suhtautuvat internetin käyttöön nuorisotyössä tasaisesti vanhempia vastaajia myönteisemmin. Esimerkiksi väitteen "Nuoren kohtaaminen internetissä on yhtä arvokasta kuin nuoren kohtaaminen kasvokkain" kanssa samaa mieltä on alle 30-vuotiaista yli 70 %, kun taas yli 50-vuotiaista alle puolet. Ehkä nuoremmat vastaajat eivät tee yhtä selkeää jaottelua kasvokkaisen ja verkossa tapahtuvan vuorovaikutuksen välille kuin vanhemmat vastaajat.

Vaikka nuorempien vastaajien asenteet internetin käyttöä kohtaan ovat vanhempien vastaajien asenteita myönteisempiä, ovat vanhempien työntekijöiden asenteet parissa vuodessa muuttuneet myönteiseen suuntaan yleisen asenneilmapiirin kehityksen mukaisesti. Esimerkiksi nuorten kohtaamiseen internetissä suhtaudutaan yli 51-vuotiaiden keskuudessa nyt huomattavasti myönteisemmin kuin kaksi vuotta sitten. Yhtä isoa muutosta ei ollut havaittavissa nuoremmissa ikäryhmissä.

8. Yhteenveto

Aineiston perusteella vaikuttaa siltä, että internetin käytön tavat nuorisotyössä ovat muuttuneet. Nettiä hyödyntävä nuorisotyö näyttää läpileikkaavan entistä enemmän koko nuorisotyön kenttää. Tästä osoituksena ovat nuorisotyöntekijöiden käytössä olevien välineiden määrän kasvu sekä eri nettipalveluiden nuorisotyöllisen käytön yleistymisen. Muutokseen liittyy paitsi mobiililaitteiden yleistymistä ja asenteiden parantumista koskevia tekijöitä, myös työn organisointiin liittyviä seikkoja. Esimerkiksi organisaation omien nettisivujen päivittäinen käyttö on kasvanut vuodesta 2013. Tämä voi tarkoittaa sitä, että nettisivuja päivitetään aiempaa ahkerammin, ja että päivittäminen kuuluu yhä useamman työntekijän toimenkuvaan.

Mobiililaitteiden yleistymisen ja pikaviestipalveluiden käytön lisääntyminen ovat muokanneet nettiä hyödyntävän kommunikoinnin tapoja nuorisotyössä. Kyselyaineiston perusteella vaikuttaa siltä, että erilaisten sovellusten käyttö ja muun muassa kuvien jakaminen ovat yleistyneet. Mobiililaitteiden ja pikaviestipalveluiden käyttö on voinut lisätä pienempien ryhmien keskinäistä viestintää nuorisotyössä. Monet pikaviestipalvelut, kuten WhatsApp tai Facebook Messenger, soveltuvat hyvin kahdenväliseen tai pienten ryhmien keskinäiseen viestimiseen, kun taas esimerkiksi Facebookia ja Instagramia käytetään yleisemmin julkiseen viestintään. Lisäksi reaaliaikainen vuorovaikutus on helpottunut verkkovälineistön kehittymisen myötä. Esimerkiksi pelillisten ympäristöjen, kuten Minecraftin, hyödyntäminen nuorisotyössä on tullut vaivattomammaksi.

Nettiä käytetään toiminnallisesti hyödyksi nuorisotyössä vielä melko vähän. Aineiston perusteella monenlainen tiedonhaku ja tiedon jakaminen on yleistä, mutta esimerkiksi blogien tekeminen tai mediasisällön tuottaminen yhdessä nuorten kanssa on yhä melko vähäistä. Vaikuttaa myös siltä, että nuorisotyössä on edelleen melko niukasti sellaista toimintaa, jossa yhdistettäisiin kasvokkainen ja verkon välityksellä tapahtuva vuorovaikutus.

Ohjelmointi on toimintamuoto, jota vastaajien tietotaidon heikkoudesta päätellen käytetään nuorisotyössä vielä varsin vähän. Lähes 80 % kyselyn vastaajista pitää ohjelmointiin liittyvää osaamistaan heikkona. Sitä ei koeta myöskään kovin tärkeänä osaamisen kehittämisen kohteena: vain 11 % vastaajista haluaisi parantaa osaamistaan erityisesti ohjelmoinnin osalta. Ohjelmointi saattaa olla sellainen toiminnan osa-alue, jonka mahdollisuuksia nuorisotyöllisessä kontekstissa ei vielä ymmärretä. Käsitys siitä, mitä ohjelmointi ylipäättään voi olla, saattaa vaihdella nuorisotyöntekijöiden keskuudessa. Nuorisotyöntekijän ei tarvitse olla koodari hyödyntääkseen ohjelmointia nuorisotyössä, vaan liikkeelle voi lähteä yksinkertaisia kokeiluista esimerkiksi elektronisilla rakennussarjoilla. Ohjelmoinnin parissa yhdistyvät kasvokkainen toiminnallisuus ja verkon käyttäminen nuorisotyössä. Ennen kaikkea ohjelmoinnin kautta voidaan lisätä ymmärrystä siitä, kuinka netti ja teknologia todella toimivat.

Aineiston perusteella näyttää selvästi siltä, että nuorisotyössä kaivataan osaamista sen suhteen, kuinka teknologiaan liittyviä asioita viedään nuorisotyölliseen kontekstiin. Tarve tämänkaltaiselle osaamiselle tulee todennäköisesti lisääntymään tulevaisuudessa, kun teknologian merkitys yhteiskunnassa kasvaa. On erittäin todennäköistä, että tulevaisuudessa teknologia tulee nykyistä laajemmin osaksi ihmisten arkea. Samaan aikaan tarve mediaan ja teknologiaan liittyvälle kasvatukselle korostuu. Myös nuorisotyön on syytä valmistautua tähän.

”Toiminta on vakiintunut osaksi perustyötä, mutta se tarvitsisi vahvaa koordinoitua.”

Internetin nuorisotyölliselle käytölle pitäisi kyselyvastausten perusteella asettaa nykyistä paremmin tavoitteita. Nyt niitä ei juurikaan ole asetettu. Osa vastaajista kokee, että tavoitteiden puuttuminen vaikeuttaa internetin käyttöä nuorisotyössä. Mikäli tavoitteita on asetettu, niiden seurannan keinot eivät välttämättä ole vastaajien tiedossa: monet eivät tiedä, millä keinoin netin käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan omassa organisaatiossa. Toiminta ei siis vaikuta kovinkaan suunnitelmalliselta. Suunnittelua, tavoitteellisuutta ja arvointia nuorisotyöllisen internetin käytön suhteen olisi hienoa nähdä tulevaisuudessa enemmän.

Nuorisotyöllisen internetin käytön suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa on hyvä ottaa huomioon digitaalisuus monelta eri kannalta. Digitaalisen kehityksen vaikutukset nuorisotyöhön voidaan jakaa esimerkiksi sisällölliseen ja toiminnalliseen tasoon sekä infrastruktuurin tasoon. Sisällöllinen taso liittyy siihen, kuinka teknologiaa ja digitaalista mediaa käsitellään yhdessä nuorten kanssa. Jotta nuorten tukeminen kasvussa vastuullisiksi ja kriittisiksi median käyttäjiksi on mahdollista myös tulevaisuudessa, on myös nuorisotyöntekijöiden syytä oppia ymmärtämään syvemmin internetiä, siihen liittyvää teknologiaa ja niitä verkottuneita ympäristöjä, joissa nuoret jo nyt viettävät paljon aikaa.

Digitaalisen kehityksen toiminnallisella tasolla tarkastellaan sitä, miten digitaalista mediaa hyödynnetään välineenä tai toimintaympäristönä nuorisotyön eri toimintamuodoissa. Tämän aineiston perusteella internetiä käytetään nuorisotyössä lähinnä tiedottamiseen ja yhteydenpitoon, mutta niin toimialan sisä- kuin ulkopuoleltakin kaikuu tarve myös muunlaiselle toiminnalle. Digitaaliseen mediaan liittyvän toiminnan osallistava hyödyntäminen sekä kasvokkaisen ja verkon välityksellä tapahtuvan vuorovaikutuksen yhdistäminen nuorisotyön toiminnoissa ovat toivottavasti osa nuorisotyön lähitulevaisuutta.

Digitaalisen kehityksen infrastruktuurin taso kulminoituu käytössä olevaan välineistöön ja verkkoyhteyksiin. Älypuhelimet ja tabletit ovat kyselyaineiston perusteella yleistyneet nuorisotyöntekijöiden työkäytössä parin vuoden aikana huomattavasti, mutta kaikilla niitä ei vielä ole. Toivottavaa on, että tulevaisuudessa kaikilla nuorisotyöntekijöillä on käytettävissään mobiililaite, ja että kaikille nuorisotaloille saadaan riittävän hyvä verkkoyhteys, jotta internetin hyödyntäminen on mahdollista ja myös mielekästä.

Nuorisotyöntekijöiden internetin ja teknologian hyödyntämiseen liittyvää osaamista tulee vahvistaa ja internetin käytölle tulee asettaa työyhteisössä sellaisia tavoitteita, jotka myös tukevat työntekijöiden osaamisen kehittämistä. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että internet on osa nuorisotyöntekijöiden arkipäivää. On toivottavaa, että tulevaisuudessa erottelua verkkoa hyödyntävän nuorisotyön ja muun nuorisotyön välillä ei enää tehdä, vaan että digitaalisesta mediasta tulee itsestään selvä osa nuorisotyötä, samaan tapaan kuin se jo on itsestään selvä osa nuorten elämää.

Lähteet

ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut 2015: Suomessa asuvien 13-29 -vuotiaiden nuorten sosiaalisen median palveluiden käyttäminen ja läsnäolo. Viitattu 6.7.2015. <http://www.ebrand.fi/somejanuoret2015/2-suosituimmat-sosiaalisen-median-palvelut/>

Hyrý, Sylvia 2013: Internetin käyttö kunnallisessa nuorisotyössä. Viitattu 8.7.2015. https://docs.google.com/a/verke.org/file/d/0B7LSQu0Vv3_UTGxqTlBWVVg5Rzg/edit

Liitteet

Liite 1. Kyselyrunko

Kysely kuntien nuorisotyöntekijöille internetin käytöstä nuorisotyössä

Teetkö työtä nuorten parissa? * Kyllä / Ei

Johdanto

(* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

Millaisia nuorisotyön työmuotoja käytät useimmiten työssäsi? (Valitse max. 3) *

- Avoin nuorisotyö
- Ehkäisevä päihdetyö
- Etsivä nuorisotyö ja työparitoiminta
- Kansainvälinen nuorisotyö
- Koulunuorisotyö
- Kulttuurinen nuorisotyö (mm. käsityö, media, musiikki, tanssi, pelaaminen, teatteri, liikunta)
- Luonto- ja elämystoiminta (mm. ympäristökasvatus, seikkailukasvatus)
- Mediakasvatus
- Monikulttuurinen nuorisotyö
- Nuorten osallisuus, vaikuttaminen ja kuuleminen
- Nuorten tieto- ja neuvontatyö
- Nuorten työpajatoiminta
- Poluttava nivelvaihtotyö
- Sosiaalinen nuorisotyö / kohdennettu, tukeva ja auttava erityisnuorisotyö
- Vertaisohjaus ja -kasvatus
- Joku muu, mikä? _____

Asenteet ja käsitykset

(* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

Valitse seuraaviin väittämiin sinulle sopivin vaihtoehto. * (Täysin samaa mieltä /

Osin samaa mieltä / Osin eri mieltä / Täysin eri mieltä / En osaa sanoa)

- Nuoret pitää saada pois internetistä.
- Nuoret ovat taitavia internetin käyttäjiä.
- Kunnallisen nuorisotyön tulee toimia internetissä.
- Internetiä tulee käyttää enemmän nuorisotyössä.
- Nuoren kohtaaminen internetissä on yhtä arvokasta kuin nuoren kohtaaminen kasvokkain.
- Digitaaliset pelit ovat hyvä nuorisotyön väline.
- Internetiä on vaikea hyödyntää nuorten ryhmätoiminnassa.

Kuinka tärkeäksi koet internetin käytön seuraavissa nuorisotyön toiminnoissa? *

(Täysin samaa mieltä / Osin samaa mieltä / Osin eri mieltä / Täysin eri mieltä / En osaa sanoa)

- Mediakasvatus (esim. median käsittely, tuottaminen, mediataitojen tukeminen)
- Neuvonta ja ohjaus (esim. kysymys- ja vastauspalsta, yksilö- ja ryhmäkohtaaminen chatissa)
- Nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen (esim. tapahtumajärjestäminen)
- Pelaaminen (esim. lanit, verkkopelit)
- Ryhmätoiminta (esim. blogiryhmä, peliryhmä, pelinkehityskerho)
- Tiedottaminen (esim. tapahtumien markkinointi, nuorten tavoittaminen)
- Vaikuttamistoiminta (esim. demokratiakasvatus, aloitteet, palautteet)
- Yhteydenpito nuoriin (esim. sähköpostilla, pikaviestimillä)

Internetin käyttö nuorisotyössä

(* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

Käytätkö internetiä nuorisotyössä?* (Kyllä / En)

(Nuorisotyöllä tarkoitetaan tässä kyselyssä nuorten kanssa tehtävää tai nuorille suunnattua työtä ja toimintaa.)

Mitkä ovat keskeisimpiä tekijöitä siihen, ettet käytä internetiä nuorisotyössä? (Valitse max. 3) *

- Koen, että internetissä tehtävä työ ei ole oikeaa/aitoa nuorisotyötä.
- Koen, ettei internetin käyttäminen tuo työhöni lisäarvoa.
- Koen, että osaamiseni ei ole riittävää.
- Käytettävissäni ei ole riittävää välineistöä.
- Käytettävissäni ei ole riittävää infrastruktuuria (esim. verkkoyhteydet).
- Tavoitan nuoret muilla tavoilla.
- Työnantaja on estänyt minulta pääsyn joillekin sivustoille (esim. palomuuuri).
- Työaikani ei riitä internetin käyttämiseen.
- Esimieheni ei tue internetin käytössä.
- Organisaationi ei tue internetin käytössä.
- Työlle ei ole asetettu riittävän selkeitä tavoitteita.
- Työyhteisössäni internetin käytöstä vastaa joku muu / muut työntekijät.
- Joku muu tekijä, mikä?

Käytetäänkö työyhteisössäsi internetiä nuorisotyössä? * (Kyllä / Ei / En osaa sanoa)

Mikäli internetiä käytetään työyhteisössäsi, niin kuvaile omin sanoin, millaisia kokemuksia työyhteisölläsi on internetin käytöstä nuorisotyössä. (Esim. missä ja miten työyhteisössäsi on käytetty internetiä sekä millaisia onnistumisia tai hankaluuksia on kohdattu internetin käytössä?)

Arvioi, kuinka monta tuntia viikossa käytät työaikaasi nuorisotyöhön internetissä? * (Nuorisotyöllä tarkoitetaan tässä kyselyssä nuorten kanssa tehtävää tai nuorille suunnattua työtä ja toimintaa.)

- Alle 1 h
- 1-2 h
- 3-5 h
- 6-10 h
- 11-15 h
- 16-20 h
- 21-25 h
- 26-30 h
- Yli 30 h, kuinka paljon? _____

Mitä seuraavista palveluista hyödynnät nuorisotyössä ja kuinka usein? * (Päivittäin / Viikoittain / Kuukausittain / Harvemmin / En koskaan) (Nuorisotyöllä tarkoitetaan tässä kyselyssä nuorten kanssa tehtävää tai nuorille suunnattua työtä ja toimintaa.)

- Blogipalveluita (esim. WordPress, Blogger, Tumblr)
- Keskustelufoorumeita (esim. Suomi24, Demi)
- Linkkien ja uutisten jakopalveluita (esim. Delicious)
- Lisättyä todellisuutta hyödyntäviä palveluja (esim. Ingress; Zombies, Run!)
- Mikroblogipalveluita (esim. Twitter)
- Nuorten tieto- ja neuvontatyön verkkoperustaista palvelua (esim. nuortelama.fi)
- Suositteilupalveluita (esim. Yelp)
- Organisaation omia verkkosivuja
- Sähköpostia
- Paikkatietopalveluita (esim. Foursquare, ActionTrack)
- Vaikuttamiskanavia (esim. nuortenideat.fi)
- Pilvitallennuspalveluita (esim. Google drive, Dropbox)
- Verkkopelejä (esim. Minecraft, Counter-Strike, League of Legends)
- VoIP-palveluita (esim. Skype)
- Wiki- ja muita yhteistyöpalveluita (esim. Wikipedia, Basecamp)

Mitä seuraavista yhteisöpalveluista ja sosiaalisen median sovelluksista hyödynnät nuorisotyössä ja kuinka usein? (Päivittäin / Viikoittain / Kuukausittain / Harvemmin / En koskaan) (Nuorisotyöllä tarkoitetaan tässä kyselyssä nuorten kanssa tehtävää tai nuorille suunnattua työtä ja toimintaa.)

- Ask.fm *
- Blogger *
- Facebook *
- Facebook Messenger *
- Flickr *
- Google+ *

- GoSupermodel *
- Habbo Hotel *
- Instagram *
- IRC-Galleria *
- Kik Messenger *
- Minecraft *
- Pinterest *
- PlayStation Network *
- Snapchat *
- Steam *
- Telegram Messenger *
- Tumblr *
- Twitch *
- Vimeo *
- Vine *
- WhatsApp *
- Yo *
- YouTube *
- Joku muu, mikä? (Valitse ensin aikamääre)

Kuinka usein ja mihin tarkoituksiin käytät internetiä nuorisotyössä?

(Päivittäin / Viikoittain / Kuukausittain / Harvemmin / En koskaan)

(*Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

- Mediakasvatus (esim. median käsittely, tuottaminen, mediataitojen tukeminen) *
- Neuvonta ja ohjaus (esim. kysymys- ja vastauspalsta, yksilö- ja ryhmäkohtaaminen chatissa) *
- Nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen (esim. tapahtumajärjestäminen) *
- Pelaaminen (esim. lanit, verkkopelit) *
- Ryhmätoiminta (esim. blogiryhmä, peliryhmä, pelinkehityskerho) *
- Tiedottaminen (esim. tapahtumien markkinointi, nuorten tavoittaminen) *
- Vaikuttamistoiminta (esim. demokratiakasvatus, aloitteet, palautteet) *
- Yhteydenpito nuoriin (esim. sähköpostilla, pikaviestimillä) *
- Joku muu, mikä? (Valitse ensin aikamääre)

Mihin seuraavista käytät internetiä nuorisotyössä? * (Voit valita useamman vaihtoehdon.)

- Tuotan tekstipohjaista sisältöä nuorille nettiin.
- Tuotan tekstipohjaista sisältöä nuorten kanssa nettiin.
- Teen nuorille näkyväksi omaa työtäni / organisaation toimintaa.
- Viestin nuorille oman kuntani nuorisotoimen järjestämästä toiminnasta.
- Käyn reaaliaikaista keskustelua nuorten kanssa.
- Luen nuorten kuulumisia.
- Jaan nuoria koskevaa sisältöä eteenpäin.
- Teen nuorten kanssa blogia.

- Teen nuorten kanssa videoblogia.
- Teen blogia nuorille.
- Teen videoblogia nuorille.
- Pelaan nuorten kanssa netissä.
- Tutustun uusiin nuoriin.
- Kommentoin nuorten tuottamaa sisältöä netissä.
- Vastaan nuorten esittämiin kysymyksiin netissä.
- En käytä internetiä mihinkään edellä mainituista.

Kuvaile omin sanoin, millaisia kokemuksia sinulla ja/tai työyhteisölläsi on internetin käytöstä nuorisotyössä. *

(Esim. missä ja miten olette käyttäneet internetiä sekä millaisia onnistumisia tai hankaluuksia olette kohdanneet internetin käytössä?)

Haasteet ja kehittämiskohteet

(* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

Onko työssäsi tekijöitä, jotka vaikeuttavat internetin käyttämistä nuorisotyössä? * (Kyllä / Ei)

Mitkä ovat mielestäsi merkittävimpiä tekijöitä työssäsi, jotka vaikeuttavat internetin käyttämistä nuorisotyössä? (Valitse max. 3) *

- Koen, ettei internetin käyttäminen tuo työhöni lisäarvoa.
- Koen, että osaamiseni ei ole riittävää.
- Käytettävissäni ei ole riittävää välineistöä.
- Käytettävissäni ei ole riittävää infrastruktuuria (esim. verkkoyhteydet).
- Työnantaja on estänyt minulta pääsyn joillekin sivustoille (esim. palomuuuri).
- Työaikani ei riitä internetin käyttämiseen.
- Työyhteisössäni internetin käytöstä vastaa joku muu / muut työntekijät.
- Työlle ei ole asetettu riittävän selkeitä tavoitteita.
- Esimieheni ei tue internetin käyttöä.
- Organisaationi ei tue internetin käyttöä.
- Joku muu tekijä, mikä?

Kuvaa halutessasi tarkemmin niitä tekijöitä, jotka vaikeuttavat internetin käyttämistä työssäsi.

Mitkä ovat mielestäsi merkittävimpiä tekijöitä työssäsi, jotka edistävät internetin käyttämistä nuorisotyössä? (Valitse max. 3) *

- Koen, että internet on keskeinen osa nuorten elämää.
- Haluan hyödyntää internetin mahdollisuuksia nuorisotyössä.
- Minulla on mahdollisuuksia osaamiseni päivittämiseen / kehittämiseen.
- Minulla on mahdollisuuksia organisoida työtäni joustavasti (esim. työaika).
- Työlle on asetettu riittävän selkeät tavoitteet.

- Käytettävissäni on riittävä välineistö.
- Käytettävissäni on riittävä infrastruktuuri (esim. verkkoyhteydet).
- Esimieheni tukee internetin käyttöä.
- Organisaationi tukee internetin käyttöä.
- Joku muu tekijä, mikä? _____

Kuvaa halutessasi tarkemmin niitä tekijöitä, jotka mielestäsi parhaiten edistävät internetin käyttämistä työssäsi.

Resurssit ja työkuultuuri

Toimitko tällä hetkellä esimiestehtävissä? * (Kyllä / Ei)

Onko työyhteisössäsi laadittu nuorisotyöhön internetin käyttöä koskeva strategia tai toimintasuunnitelma? * (Kyllä / Ei)

Kuvaa halutessasi tarkemmin, mitä osa-alueita strategia tai toimintasuunnitelma pitää sisällään ja miten se on laadittu.

(Esim. ovatko työntekijät tai nuoret osallistuneet strategian valmisteluun)

Oletko saanut kuluneen vuoden aikana esimieheltäsi / työnantajaltasi ohjeistusta internetin käytöstä nuorisotyössä? * (Kyllä / En)

Oletko laatinut kuluneen vuoden aikana esimiehesi / työyhteisösi kanssa tavoitteita internetin käytölle nuorisotyössä? * (Kyllä / En)

Onko organisaatiossasi seurattu seuraavilla keinoilla internetin käytölle asetettujen tavoitteiden toteutumista nuorisotyössä? (Kyllä / Ei / En osaa sanoa)

(*Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

- Tilastoinnin avulla (esim. nutitilastot.fi, Google Analytics) *
- Organisaation asettamilla tunnusluvuilla *
- Itse- ja vertaisarviointien avulla (esim. auditoinnit) *
- Työyhteisökeskusteluilla *
- Organisaation ulkopuolisilla asiantuntija-arvioilla (esim. selvitykset) *
- Nuorille suunnatuilla palaute- ja tyytyväisyyskyselyillä *
- Työntekijöille suunnatuilla palaute- ja tyytyväisyyskyselyillä *
- Nuorten kanssa tehtävien vuorovaikutteisten arviointien avulla *
- Joku muu, mikä? (valitse ensin vaihtoehto) _____

Kuvaa halutessasi tarkemmin, millaisia tavoitteita olette laatineet internetin käytölle nuorisotyössä ja miten tavoitteiden toteutumista seurataan tai arvioidaan.

Millainen työnantajan tarjoama välineistö sinulla on työaikana käytössäsi?

(Omassa käytössä / Jaetussa käytössä / Ei lainkaan käytössä)

(*Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

- Matkapuhelin *
- Älypuhelin *
- Tabletti (esim. iPad) *
- Kannettava tietokone *
- Pöytätietokone *
- Pelikonsoli *
- Digikamera / Digitaalinen videokamera *
- Joku muu, mikä? (valitse ensin vaihtoehto) _____

Oletko osallistunut viimeisen vuoden aikana työajallasi koulutukseen liittyen nuorten verkkomaailmaan tai internetin käyttöön nuorisotyössä? *

(Kyllä, kuinka moneen? (merkitse numeroina) / En)

Kuvaa halutessasi tarkemmin, millaisia mahdollisuuksia sinulla on työajalla oman osaamisen ylläpitämiseen liittyen nuorten verkkomaailmaan tai internetin käyttöön nuorisotyössä.

Henkilökohtainen osaaminen

Millaiseksi arvioit tietotaitosi seuraavista internetiin liittyvistä teemoista?

(Erinomainen / Hyvä / Tyydyttävä / Heikko)

(* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

- Digitaaliset pelit ja verkkopelaaminen *
- Mediasisältöjen tuottaminen (esim. animaatio, blogit, musiikki, videot, pelit) *
- Mediakriittisyys *
- Ohjelmointi *
- Sosiaalinen media *
- Tekijänoikeudet *
- Tekninen tietotaito (esim. laitteistot, ohjelmat) *
- Verkkokulttuurit *
- Verkkoturvallisuus (esim. tietoturva, yksityisyys) *
- Verkkovaikuttaminen ja -aktivismi *
- Joku muu, mikä? (valitse ensin vaihtoehto) _____

Ammatillinen osaaminen

Millaiseksi arvioit osaamisesi seuraavista osa-alueista liittyen internetin käyttöön nuorisotyössä?

(Erinomainen / Hyvä / Tyydyttävä / Heikko) (* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

- Ammattietiikka ja menetelmälliset erityispiirteet internetissä *
- Digitaalisten pelien hyödyntäminen nuorisotyössä *
- Mediakasvatus ja nuorten mediataitojen tukeminen *
- Mobiililaitteiden hyödyntäminen nuorisotyössä *
- Nuorten omaehtoisen toiminnan ja ilmaisun tukeminen internetissä *
- Nuorten verkkokulttuurit ja verkkokäyttäytyminen *
- Nuorten ohjaus ja neuvonta *
- Sosiaalisen median työkalujen hyödyntäminen nuorisotyössä *
- Vuorovaikutus ja kohtaaminen internetissä *
- Joku muu, mikä? (valitse ensin vaihtoehto) _____

Mihin seuraaviin osa-alueisiin liittyen haluat erityisesti kehittää omaa ammatillista osaamistasi?

(Valitse max. 3) *

- Ammattietiikka ja menetelmälliset erityispiirteet internetissä
- Digitaalisten pelien hyödyntäminen nuorisotyössä
- Mediakasvatus ja nuorten mediataitojen tukeminen
- Mediasisältöjen tuottaminen (esim. animaatio, blogit, musiikki, videot, pelit)
- Mobiililaitteiden hyödyntäminen nuorisotyössä
- Nuorten omaehtoisen toiminnan ja ilmaisun tukeminen internetissä
- Nuorten verkkokulttuurit ja verkkokäyttäytyminen
- Nuorten ohjaus ja neuvonta
- Ohjelmointi
- Sosiaalisen median työkalujen hyödyntäminen nuorisotyössä
- Tekijänoikeudet verkossa ja mediassa
- Tekninen tietotaito (esim. laitteistot, ohjelmat)
- Vuorovaikutus ja kohtaaminen internetissä
- Joku muu, mikä? _____
- En koe tarvetta osaamisen kehittämiseen

Tulevaisuusodotukset

(* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

Mitä mahdollisuuksia näet internetin hyödyntämisellä omassa työssäsi tällä hetkellä? *

Koetko, että käytät tällä hetkellä internetiä omassa nuorisotyössäsi... *

(liian vähän / sopivasti / liian paljon)

Arvioi, tuleeko internetin käyttäminen omassa nuorisotyössäsi... *

(lisääntymään / väheneeseen / pysymään ennallaan)

Arvioi, tuleeko internetin käyttäminen nuorisotyössä organisaatiossasi... *

(lisääntymään / väheneeseen / pysymään ennallaan)

Miten haluaisit itse hyödyntää tai oman organisaatiosi hyödyntävän internetiä nuorisotyössä tulevaisuudessa? *

Vapaa sana

(Tähän kohtaan voit halutessasi täydentää edellisiä vastauksiasi tai heittää ideoita, ehdotuksia, toivomuksia, utopistisiakin ajatuksia internetin käytöstä nuorisotyössä.)

Taustatiedot

(* Tähdellä merkityt ovat pakollisia.)

Kunta, jossa työskentelet. *

(Jos työskentelet useamman kunnan alueella, valitse listasta se kunta, joka on työnantajasi. Vastauksia ei tulla yksilöimään henkilötasolla.)

Kunnan koko *

- Alle 2 000 as.
- 2 000 - 5 000 as.
- 5 001 – 10 000 as.
- 10 001 – 20 000 as.
- 20 001 – 50 000 as.
- 50 001 – 100 000 as.
- Yli 100 000 as.

Maakunta *

- Ahvenanmaan maakunta
- Etelä-Karjala
- Etelä-Pohjanmaa
- Etelä-Savo
- Kainuu
- Kanta-Häme
- Keski-Pohjanmaa
- Keski-Suomi
- Kymenlaakso
- Lappi
- Pirkanmaa
- Pohjanmaa
- Pohjois-Karjala
- Pohjois-Pohjanmaa

- Pohjois-Savo
- Päijät-Häme
- Satakunta
- Uusimaa
- Varsinais-Suomi

Ikä *

- alle 25 vuotta
- 25-30 vuotta
- 31-40 vuotta
- 41-50 vuotta
- 51-60 vuotta
- yli 60 vuotta

Sukupuoli * Mies / Nainen / En tahdo määritellä

Työsuhde * Vakituinen / Määräaikainen

Työkokemuksesi nuorten parissa työskentelystä? *

- Alle 1 vuotta
- 1-2 vuotta
- 3-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11-15 vuotta
- 16-20 vuotta
- Yli 20 vuotta, kuinka kauan? _____

Minkä ikäiset nuoret ovat työsi ensisijainen kohderyhmä? *

- alle 13-vuotiaat
- 13-17-vuotiaat
- 18-25-vuotiaat
- yli 25-vuotiaat

Lopuksi

Halutessasi voit esittää toiveita tai terveisiä Verkelle - Verkkonuorisotyön valtakunnalliselle kehittämisskeskukselle. (Esim. millaisia koulutuksia tai materiaaleja toivoisit Verken tuottavan internetin käytöstä nuorisotyössä.)

Liite 2. Yhteydenpito ja tiedottaminen kunnan koon mukaan (%), n=846

		Päivittäin	Viikoittain	Kuukausittain	Harvemmin	En koskaan	yht.	n
Yhteydenpito	Pienet kunnat	51	37	8	4	<1	100	221
	Keskisuuret kunnat	50	35	9	5	<1	100	387
	Suuret kunnat	32	38	17	11	2	100	256
Tiedottaminen	Pienet kunnat	31	49	15	5	<1	100	221
	Keskisuuret kunnat	36	44	15	3	2	100	387
	Suuret kunnat	28	42	16	11	3	100	256

Liite 3. Sosiaalisen median palveluiden käyttö nuorisotyössä (%), n=864

	Päivittäin	Viikoittain	Kuukausittain	Harvemmin	En koskaan	yht.
Ask.fm	1	5	8	17	69	100
Blogger	0,5	2	6	16	75	100
Facebook	67	22	5	2	4	100
Facebook Messenger	38	26	9	8	19	100
Flickr	0,6	1	3	11	84	100
Google+	7	9	7	12	65	100
GoSupermodel	0,1	-	0,6	6	94	100
Habbo Hotel	0,4	1	1	7	91	100
Instagram	15	21	10	14	40	100
IRC-Galleria	0,2	1	2	12	84	100
Kik Messenger	0,4	0,6	2	8	90	100
Minecraft	0,6	2	2	8	87	100
Pinterest	0,9	4	7	9	79	100
PlayStation Network	1	3	3	8	85	100
Snapchat	0,5	0,8	2	6	90	100
Steam	0,7	0,9	2	5	92	100
Telegram Messenger	-	0,1	0,6	3	96	100
Tumblr	-	0,2	0,5	6	94	100
Twitch	0,1	0,5	1	5	93	100
Vimeo	0,4	0,7	3	10	86	100
Vine	0,1	0,2	0,5	7	92	100
WhatsApp	27	20	10	6	37	100
Yo	0,7	2	2	4	92	100
YouTube	7	24	28	18	23	100

Liite 4. Tavoitteiden toteutumisen seurannan keinot kunnan koon mukaan tarkasteltuna (%), n=915

		Kyllä	Ei	En osaa sanoa	yht.	n
Tilastoinnin avulla	Pienet kunnat	13	68	20	100	235
	Keskisuuret kunnat	19	54	28	100	405
	Suuret kunnat	25	33	43	100	275
Organisaation asettamilla tunnusluvuilla	Pienet kunnat	8	69	23	100	235
	Keskisuuret kunnat	20	52	29	100	405
	Suuret kunnat	45	23	32	100	275
Itse- ja vertaisarviointien avulla	Pienet kunnat	11	68	21	100	235
	Keskisuuret kunnat	28	52	20	100	405
	Suuret kunnat	33	35	32	100	275
Työyhteisö- keskusteluilla	Pienet kunnat	32	54	15	100	235
	Keskisuuret kunnat	51	35	14	100	405
	Suuret kunnat	52	27	22	100	275
Organisaation ulkopuolisilla asiantuntija-arvioilla	Pienet kunnat	9	70	21	100	235
	Keskisuuret kunnat	8	64	28	100	405
	Suuret kunnat	12	46	42	100	275
Nuorille suunnatuilla palaute- ja tyytyväisyyskyselyillä	Pienet kunnat	28	56	16	100	235
	Keskisuuret kunnat	41	44	16	100	405
	Suuret kunnat	55	25	21	100	275
Työntekijöille suunnatuilla palaute- ja tyytyväisyyskyselyillä	Pienet kunnat	12	74	15	100	235
	Keskisuuret kunnat	24	61	16	100	405
	Suuret kunnat	36	42	23	100	275
Nuorten kanssa tehtävien vuorovaikutteisten arviointien avulla	Pienet kunnat	14	68	18	100	235
	Keskisuuret kunnat	14	62	24	100	405
	Suuret kunnat	20	45	35	100	275

Liite 5. Internetin käyttöä vaikeuttavia tekijöitä iän ja kunnan koon mukaan tarkasteltuna (%), n=465

	Vastaajan ikä				Kunnan koko		
	Alle 30 v.	31-40 v.	41-50 v.	Yli 51 v.	Pienet kunnat	Keskisuuret kunnat	Suuret kunnat
Koen, ettei osaamiseni ole riittävää.	35	45	63	64	61	51	36
Käytettävissäni ei ole riittävää välineistöä.	57	47	48	34	17	34	27
Työyhteisössäni internetin käytöstä vastaa joku muu.	6	4	9	20	2	10	8
Työlle ei ole asetettu riittävän selkeitä tavoitteita.	44	31	20	27	21	35	36
n	147	172	87	59	101	121	152

Liite 6. Asenteet internetin käyttöä kohtaan (%). Vertailu 2015 (n=915) / 2013 (n=872).*

	Täysin samaa mieltä	Osin samaa mieltä	Osin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa	yht.
Nuoret pitää saada pois internetistä.	0,7 (0,8)	19 (21)	33 (37)	47 (41)	0,6 (0,6)	100 (100)
Nuoret ovat taitavia internetin käyttäjiä.**	40	45	14	1	-	100
Kunnallisen nuorisotyön tulee toimia internetissä.	55 (52)	37 (39)	5 (7)	2 (2)	1 (0,3)	100 (100)
Internetiä tulee käyttää enemmän nuorisotyössä.	39 (35)	45 (45)	11 (15)	3 (2)	2 (3)	100 (100)
Nuoren kohtaaminen internetissä on yhtä arvokasta kuin nuoren kohtaaminen kasvokkain.	26 (18)	37 (32)	28 (36)	8 (13)	0,8 (0,8)	100 (100)
Digitaaliset pelit ovat hyvä nuorisotyön väline.	17 (9)	46 (34)	21 (31)	3 (9)	13 (17)	100 (100)
Internetiä on vaikea hyödyntää nuorten ryhmätoiminnaissa.	3 (4)	25 (23)	42 (40)	21 (19)	9 (14)	100 (100)

*Suluissa vuoden 2013 vastaukset.

** Ko. väittämä ei ollut mukana vuoden 2013 kyselyssä

Liite 7. Internetin käytön tärkeys nuorisotyön toiminnoissa (%). Vertailu 2015 (n=915) / 2013 (n=872).*

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Vähän tärkeä	Ei lainkaan tärkeä	yht.
Mediakasvatus (esim. median käsittely, tuottaminen, mediataitojen tukeminen)**	66	30	3	0,2	100
Neuvonta ja ohjaus (esim. kysymys- ja vastauspalsta, yksilö- ja ryhmäkohtaaminen chatissa)***	58 (44)	37 (41)	4 (13)	0,3 (2)	100 (100)
Nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen (esim. tapahtumajärjestäminen)**	43	47	9	0,7	100
Pelaaminen (esim. lanit, verkkopelit)	31 (9)	40 (25)	26 (51)	4 (15)	100 (100)
Ryhmätoiminta (esim. blogiryhmä, peliryhmä, pelinkehityskerho) ***	30 (22)	52 (52)	17 (23)	2 (3)	100 (100)
Tiedottaminen (esim. tapahtumien markkinointi, nuorten tavoittaminen)	84 (82)	16 (16)	0,2 (2)	- (0,1)	100 (100)
Vaikuttamistoiminta (esim. demokratiakasvatus, aloitteet, palautteet)	51 (52)	42 (40)	7 (7)	0,3 (0,5)	100 (100)
Yhteydenpito nuoriin (esim. sähköpostilla, pikaviestimillä)	76 (62)	22 (32)	1 (6)	- (0,1)	100 (100)

* suluissa vuoden 2013 vastaukset

** ko. kohtaa ei ollut mukana vuoden 2013 kyselyssä

*** vuoden 2013 kyselyssä käytetty eri sanamuotoa

